

ՏԻՆԻ, ԱԽԼԱԳԻ, ՖԵՆՆԻ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻ ՀԱՖԹԱԼԸԳ ՂԱԶԷԹԱ

ՃԻԼՏ 2

ԻՍԹԱՆՊՈԼ, 16 ՕԳՈՍՏՈՍ, 1912.

ՆՕ 33

ՊԵՆՏԻ ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

ԷՐՍԵՆԻԼԷՐ ՎԷ ՀԱԼ Ը ՀԱԶԸՐ

Պու մէմէքէթտէ մէշրութիյէթին վէ պիւթին վաթանըն նասիպինի թալին է-տէն պիր պուհրան իշինտէն կէշմէք իւզրէ իզ: Տէօրթ սէնէտէն պէրու պու տիյարըն ըէս ի իտարէսինտէ պուլունան պիր ճէ-միյէթ՝ քէնտի ալէյհինտէ զուհուր էսէն գուվէթլի պիր ազընթը էօնինտէ սու-րամայարագ սուգութա մէճպուր օլտու: Տէօրթ սէնէ տէվամ էթմէք իւմիտիլէ իշէ պաշլայան մէճլիս ի Ուէպուսանըն միւտ-տէթի իքի այ սօնրա խիթամ պուլուպ, եէնի ինթիխապ իշին իրատէ սատրր օլտու: Պու պէօյիք թէպէտտիւլաթ նա՞սըլ վու-գու պուլտու, վէ պունըն պիզ էրմէնիլէրէ պազասը նէ՞ տիր: վէ պիզ պու սրրատա նէ՞ մէվգի թուլթմալը իզ, պունլար մու-հիմմ սիւալլար տըր:

Էվվէլա չու մալիւմ տիր քի, տէօրթ սէնէ էվվէլքի հարաքէթտէ օլտուղու կիպի Պազը Հայ Կուշապցուքիւնլար պա թէ-պէտտիւլաթըն քէնտիլէր էլի իլէ իճրա է-տիլալիլի իտտիա էտէմէզլէր, զիրա տն-լէրին ներկաշաղուցիլլէրի սօն տագիգէյէ գատար իթթիհաստ-թէրագ գը իլէ միւթ-

թէհիտ պուլունարագ պու եէնի Գապինէյէ մուգավէմէթ էյլէտիլէր: Պու թէպէտտիւ-լաթ օրտունուն վէ Արնավուտլարըն թա-լէպիլլէ իճրա օլունտու: Օրտունըն պիր գըսմը՝ օրտունուն մուավէնէթիլլէ էլտէ էտիլէն հիւրրիյէթի պիր ֆըրգա ատէմէ-րի սու ի իսթիմալ էտիյօր տէյու հիսս էյ-լէլինճէ, պիթթապի պու սու ի իսթիմալը մէն էթմէյէ չալըշտըլար:

Իմտի պու հարէքէթի պիզ էրմէնիլէր՝ Օսմանլըլար մագամընտա պէօյիք մէրագ վէ տէրին իշթիրաքլէ թագիպ էտէրիզ, լալին անտէ պիր բօյ օյնամագ թէշէպ-պիւսինտէ պուլունմալը: Ֆիլվազը իթ-թիհաստ-թէրագ գը ֆըրգա՞սը իտարէսի՝ պիզ էրմէնիլէրին իհթիյաճաթ վէ մէթալիպինի փէք հիսապա ալմայօր իտի, վէ պու սէ-պէպաէն պիզ մէզըլուր իտարէնին ըէվի-չինի մէրագլա թամիգ վէ թագիպ էտի-յօրտըգ: Պու չէյ եէնի թէրթիպաթ իշին պիզի իւմիտ վէ չէվգ իլէ տօլտուրսա օ-լապիլիր: Լաքին զաննըմըզճա պէօյլէ սը-րալարսա էն ազիլանէ թարիգ վուգուա-թըն ըէվիլինի իւմիտ վէ նիքպինիլքլէ կէօ-զէթմէք, եինէ տէ իթինա վէ իհթիյաթլա վէ սօղուգ գանլըլըզլա հարաքէթ էթմէք տիր: Դուշնապցալաւն պիրատէրլէրիմիզ չու սօն ինթիխապտա իթթիհաստ ֆըրգա-

սընըն մութլագա մութլաֆֆագ օլաճա-
ղընը կէօրիւնճէ, նէ օլուրաա օլսուն օն-
լար իլէ ուղլաշլալ մէճլիսի Մէպուսանտա
պիր գաշ քիւրսիւ էլտէ էթմէյէ չալըշտը-
լար: Պիզէ էյէր ճիւմէ կուսակցակաւն-
լար չէրէֆլի մէսլէքտէ կիտիպ տէ, անըն
նէթիճէսինտէ մէճլիստէ հիշ պիր էրմ.
մէպուս պուլունմասա իտի, միլլէթճէ չիմ.
տիքինաէն չէրէֆլի պիր մէվգի թուլթուշ
օլուր իտիք: Նէ իսէ, զաննըմըզճա չիմտի
պիզիմ էօյրէնէճէյիմիլ տէրո՝ շու տըր քի,
պու կիւն տիյարըն նասիպինի թային էթ-
մէք էմրինտէ տօղրուտան ֆաւալ հալտա
պուլունան անասրը իշլէր իքէն, պիզ տա-
խի հագիգի Օսմանլըլար մագամընտա
տաիմա հիւրըրիյէթ, ատալէթ, միւսավաթ
վէ ուխուվէթ թարաֆընտա տուրարագ
պու էսասլար իշիւն իշլէյէնլէրէ իշթիրաք
էթմէլի, պու խուսուլարըն իճրասընտա
էլիմիլտէն կէլէն հէր եօլ իլէ մուպլէնէթ
էթմէլի վէ հէր ֆուրսաթ տիւշտիքճէ
հագիգի սիթիգընլէր մագամընտա վէզաի-
ֆիմիլի իֆա էյլէմէլի, վէլհասըլ հագիգի
մէշուլթիյէթին թէմէլինի թէշքիլ էյլէյէն
գուվէթլէրին նէշվ ու նէմա պուլմասընա
միւնթագըր օլմալը իլ: Պիլ իւմիտ էտէ-
րիլ քի, պու տիյարըն ճէլիլ պիր միւս-
թագպէլի վար տըր, լաքին պու միւս-
թագպէլին պիր էմրի վագը օլմասը իշիւն
պու միլլէթին հէր պիր ունսուրունըն մէշ-
րուլթիյէթ ֆագիլէթլէրինտէ թալիմ օլուն-
մասը իճապ էտէր: Աճէպա պու պիր գաշ
սէնէնին պէօյիք ինգիյապաթ վէ թէպէտ-
տիւլաթը վաթանտաշլարըմըլ արասընտա
պաղը պէօյիք ունսուրըլը մէշրուլթիյէթէ
թալիմ էթմէք խասսիյէթինի՞ մի հաիլ
պուլունույօրլար: Մէշրուլթիյէթ աճալիպ
պիր հիքմէթ տիր, անըն էսրարընա գավմ-
լար վագըֆ օլունճայա գատար չօգ շէյլէր
չէքէրլէր, չօգ աէրալէր էօյրէնիլլէր, չօգ
աճը թէճրիպլէրտէն կէչէրլէր: Պինաէն
ալէյհ պիլ իւմիտ իլէ, սապը ու իգտամ

իլէ վէ հագիգի իթիտալը տէմ իլէ մուս-
մէլէ էտիպ իշլէյէճէք եէրտէ իշլէմէյի վէ
պէքլէյէճէք եէրտէ պէքլէմէյի էօյրէնմէք
կէրէյիլ: Լաքին պու կիւնլի վագիֆէմիլ նէ՞
տիր: Եէնի ինթիսապ իշիւն իրատէ չէրէֆ
սասըր օլմուշ տըր: Պիր գաշ ալ մուգատ-
տէմ ինթիսապ իճրա օլունուրքէն թու-
թուլան մէյլէյին գանունի օլմատըղընը վէ
պու մէսլէք ալէյհինտէ փոթէսթօնըն սէ-
մէրէսիլ օլտուղունու կէօրէրէք, ինթի-
խապա իշթիրաք էթմէքտէն իճթինապ էթ-
միլ իտիք: Օ միւնասիպէթլէ պիւթիւն էր-
մէնի միլլէթինճէ տախի էփէյի գուսուրլար
վէ իհմալլարտա պուլունտուգ իտի: Շիմ-
տի արթըլ օ գուսուրլարտան սագընմա-
նըն վագթը կէլմիշ տիր: Ինթիսապըն պու
տէֆանիզամի տաիրէսինտէ վէ թագըիգ
եա ճէպրտէն արի օլարագ իճրա օլունու-
ճագընա իւմիտ էտէպիլիլիլ: Իմտի հէր
պիր Օսմանլընըն վագիֆէսի վաթանա խըտ-
մէթ էտէճէյինէ էմին օլտուղու մէպուսուն
ինթիսապընա սալ էթմէք տիր: Շէօյլէ
քի մէպուսլարըմըլ ումում Օսմանլըլարըն
վէքեալէթինի հաիլ օլտուղլարընը իտաիա
էթտիքլէրինտէ իտտիալարընտա հագըլը
օլալար:

Պու ինթիսապ էսնասընտա մէքէզի
պիր հէյէթտէն եա կուսակցակաւն հէ-
յէթլէրտէն թալիմաթ ալարագ իշլէմէք
զաննըմըզճա փէք խայրը օլմայաճագ տըր:
Մահալլի ճէմաաթլար քէնտի իհթիյաճ վէ
իգթիտարլարընը քէնտիլէր պիլտիքլէրի
իշիւն, մահալլի թէրթիպլէր վէ իթիլաֆ-
լարտա պուլունսալար տահա խայրը օլուր:
Վիլայէթլէրտէ պուլունան ճիւմէ էրմէնի
ուսուրը չիմտիտէն պիր իթիլաֆա կէլէ-
րէք վէ ռէյլէրինին ինգիսամընա մէյտան
պրագմայարագ պիլ իթթիֆագ իշլէրլէրտէ,
պիլա չիւպհէ տահա միւսաիւ պիր նէթի-
ճէ էլտէ էթմէք նիսպէթէն գօլալ օլուր:
Իւմիտ էտէրիլ քի, եէնի Կապլինէ ա-
նասըրը միւլթիլիֆէտէն հէր պիրինին

հուգուգունը թէէմին իշխն եւնի թեր-
թիպլէր իճրասընտա պուլունաճագ տըր ,
թաքի մէրքէզտէն լազըմ կէլէն թէսհիլաթ
վէրիլէրէք վէ էհալի տէ քէնտի վազիֆէ-
լէրինին իճրասընտա ալըգ վէ ույանըգ
պուլունարագ , պու ինթիխապը մէշու-
թիյէթ էսասլարընա միթապըգ վէ Օս-
մանլըըգ շէրէֆինէ լալըգ պիր ինթիխապ
գըլապիլսինլէր :

Յ. Գ. Գ.

«ՇԱՀԱՆԻ ՃԵՄԻՅԵԹ»

Պիր գաշ կիւն էվլէլ ինկիլթէրրատա
«Շահանի Ճէմիյէթ» (Րօյէլ Սօսալիթի)
նամ հէյէթի ֆէննիյէնին 250ինճի ըէսի
սէնէի տէվրիյէսի Լօնտրատա փէք մու-
թանթան պիր սուլէթատէ իճրա էաթիտի :
Պու ճէմիյէթին էհէմմիյէթի Րօյէլ եանի
շահանի օլմասընտա տէյիլ իտի : Շահանի
թէսմիյէ օլունմասը փէք թէսատիլֆի պիր
շէյ իտի, ճէմիյէթին ապ էհէմմիյէթի ա-
նըն ֆէննի օլմասընտա , ուլումը թապիի-
յէյի իլէրի կէթիլըմէյէ չալըչմասընտա
իտի : Ինկիլթէրրանըն էն մէշուր մուալ-
իմլէրի , վէ պու սօն կիւնլէրտէ Լօրտ
Քէլվին վէ Լօրտ Լիսթէր տաթի անըն ըի-
յասէթինտէ պուլունմուշլար տըր : 250
սէնէ պիր միւտտէթ ինկիլիզ միլլէթի կի-
պի պիր միլլէթին էն պէօլիւք զաթլարը
նէ՞ ճինս պիր մագսէտէ իթթիֆագ էլլէ-
միլլէր , պաղընըլ : Սէրվէթ աթթըրմագ
իշխն տէյիլ , միլլի հայաթը մուհաֆագա
իշխն տէյիլ , տինի ագաթի թէրվիճ վէ
թամիմ իշխն տէյիլ , Քուրմաասօնլուգ կի-
պի ազալարըն մէնաֆիինէ իւրտմէթ էտէն
պիր ճէմիյէթ իշխն տէյիլ , սնճագ շու
իշինտէ եաշատըղըրըլ Թապիաթըն գաթի-
տէլէրինի քէշֆ վէ դուվլէթլէրինի զապթ
ու թէսիլթի էթմէք իշխն : Նէ՞ սօղուգ պիր
մագսէտ : Լաքին նէ՞ աճաթիպ պիր ուէպաթ ,
ուլումը՝ թապիիյէ տաթիլէսինտէ քէշֆիյաթ
իճրասը 250 սէնէ պիր միւտտէթ նեւտոն-

լարըն , Տարվինլէրին , Հըքսիլէրին , Քէլ-
վինլէրին , Լիսթըրլարըն նազարը տիգգա-
թընը ալէտտէվամ ճէլպ վէ իշլալ էտի-
յօր :

Պունտա նէ՞ խալը , նէ՞ քէյֆ վար
տըր : Պիզ պէօյլէ շէյլէրէ 250 սէնէ տէ-
յիլ , 250 կիւն վագթ վէրմէյիլ : Պաղընըլ ,
շու մէմլէքէթիմիզին պիր ուճունտան օ
պիր ուճունտաէք գաշ ֆէրտ կէօսթէրէ-
պիլիթսինիզ , քի ուլումը թապիիյէ միւ-
թալաասը իլէ վէ գաւաթի թապիիյէ
քէշֆի իլէ մէշղուլ պուլունույօրլար : Ու-
մում էհալի էքմէք տէրտինտէ , հալ ու
վագթը եէրինտէ օլանլար իսէ՞ քէյֆ ու
զէվգ արգասընտա ալըլար : Մէքթէպլէրէ
վէ տարիլ ֆիւնունլարա կիթսէն , օրա-
լարտա իւլումը թապիիյէ միւթալաասը
անճագ քիթապլարտաքի Քօրմիլլաշարը
վէ տիւթուրլարը էզպէր էթմէքտէն ի-
պարէթ տիր :

Քէշֆ օլունմըլ օլան գաւաթի էզպէր
էտէպիլիլիլ , լաքին գաւաթի քէշֆ էթ-
մէյէ տահա պաշլամատըգ : Թապիաթըն
գուվլէթլէրի վէ գաւաթի թապիիյէ
պիզիմ իշխն մանասըլ վէ էհէմմիյէթսիզ
շէյլէր տիր : Վէ իշթէ էվրօֆա մէտէնի-
յէթի իլէ պիզիմ շարգ մէտէնիյէթինի
պիրիպիրինտէն թէֆրիգ էտէն էն մուհիմմ
ճիհէթլէրաէն պիրի տէ պուրատա տըր :

Փէննի միլլաշարա

Դուրունը վիւսթա , եանի 15ինճի ասըր-
տան էվլէլքի միւտտէթին էհալիսինին
անվալը ըուհիյէսի պիզիլմըինէ չօգ պէնզէր
իտի : Ումում էհալի էքմէք տէրտինտէ ,
զէնկին օլանլար եա քէյֆ եա մուհարէպէ
արգասընտա , ըուհպան իսէ՞ պիր նու-
ֆուզը քիլիսէ ալթընտա քէնտի ըէիպէ-
լինին էմր ու իտարէսինէ իթաաթ էթ-
մէքտէ իտիլէր , միւթալաայա վագթ վէ-
րէնլէր փէք ազ իտի : Անճագ արա սըրա
մանասթըրլարտա պօշ օթուրան ըուհպան-
լարտան պաղըլարը թապիաթ գուվլէթլէ-

րինի թէֆթիշ էթմէքտէ պուլունույոր-
լար խտի : Լաքին 15իննի ասրտա իթա-
լիատաքի Ինթիպահը Էտէպիյաթ վէ
16ըննը ասրտա Ուլանիատաքի Իսլահը
Մէզհէպ՝ պիւթին Էվրոփատաքի տինի
վէ ազլի իսթիպտատը թէմէլլէրինտէն
սարսարագ ումոււմ էհայիյի հուրրիյէթէ
տավէթ էյլէմիշ իտի :

Պու էսնատա մէշհուր Ինկիլիզ ֆէյլէ-
տուֆ Պրանսիդ Պագօն զուհուր էյլէտի :
Ֆէյլէտուֆլար Արիսթօթէլին 2,000 սէնէ
էվլէլ թէրթիպ էյլէտիյի մանթըզի մէս-
լէքտէն տիշարը չըգամայըպ , անճագ գա-
ղիյէլէր վէ գըյաւարլա օղրաշըյօրլար իտի :
Աստուածնքանլարիսէ իսգօյաւսթիգ մուալ-
լիմէրին տէլալէթի ալթընտա անճագ քի-
լիսէ ագաիտինին սըհէթինի իսպաթա
չալըշըյօրլար իտի : Ազլի հայաթ թէրազ-
զը էտէմէյէրէք տար պիր տաիրէ իչինտէ
տօլաշըպ կէզիյօրլար իտի : Լօրտ Պագօն
կէլիպ ազլի թէրազզընըն էօնիւնտէ տու-
րան պու իքի գալալարը ֆէթհ վէ հէտմ
էտէրէք (եղգարագ) եէնի մէտէնիյէթին
պէօյիւք միրլիտի օլտու : Պագօն էվլէ-
լա ատէմլէրի իլմի իլահիյաթլա եախօտ
միւճէրլէտ թէսավփուրլարլա տէյիլ , էմրի
վագըլար վէ մուսոյէն թապիաթլա օղ-
րաշմաղա տավէթ էյլէտի : Թապիաթը ,
թաշը , թօփրաղը , զիյա վէ հավալը ,
կէօրիւլիւր վէ էլլէնիլիր օլան նէսնէլէրի
թէֆթիշ էթմէնին լուզու մուհու կէօթէ-
րիպ , ատէմի քէնտինին տար ալէմինտէն
թապիաթըն պիհատտ իմանընա իրշատ
էյլէտի : Պու պէօյիւք պիր զաֆէր իտի :

Լաքին Պագօնուն էն պէօյիւք զաֆէրի
ուսուլը իսթիգրայը թարիֆ վէ թէէքիտ
էթմէսինտէ իտի :

Արիսթօթէլին մանթըզընճա թէֆէք-
քիլը ուսուլու շու մէպէքտէ ճէրէյան է-
տէր իտի , չէօյլէ քի , պիր ումումի գա-
ղիյէ ալըրսըն , վէ օնտան պիր թագըմ
խուսուսի նէթիճէլէր չըգարըրսըն : Մէսէ-

լա հէփ ատէմլէր էօլիմիլ տիր տէյէրէք
եօլա չըգարսըն , վէ Սօգրատըն , Լութէ-
րին եա Միլտօնուն էօլիմիլ օլտուղունու
իսթինթաճ էտէրսին : Քիլիսէ քէնտի թա-
լիմաթընտա եանըլմազ իտիյինի զապուլ
էտիպ , անտէն ֆիլան աղիտէնին հագի-
գաթ օլտուղունու իսպաթ էտէրսին . լա-
քին հէփ ատէմլէրին հագիգաթէն էօլիմ-
լի օլուպ օլմատըգլարընա , եախօտ քիլիպէ-
նին եանըլապիլիր իտիյինէ տաիր չիւպհէ
էթմէքլիյէ միւսատէ էտիլմէզ իտի :

Լօրտ Պագօն թէֆէքքիւրաթմըզտա
պէօյլէ իսպաթը մուհալ օլան ումումի
գաղիյէլէրտէն տէյիլ , անճագ կէօրիւպ
թէֆթիշ վէ թէճրիպէ էտէպիլէճէյիմիզ
խուսուսի վագըլարտան պաշլայարագ եօ-
լա չըգալըմ , օլ զէման ալտըղըմը ա-
տըմլար հագգընտա տահա էմին օլապի-
լիրիզ , տէտի : Էսքի մէսլէյի թէրա չէվի-
րիպ , խուսուսի էմրի վագըլարը վէ
միւնֆէրիա նէսնէլէրի թէֆթիշ էթմէյի
թապիսիյէ էյլէտի : Պունա Մանթըգտա
մէսլէֆի իսթիգրա (իմսըզշըն) տէնիլիր :
Պագօնըն պու թապիսիյէսի Բէնէսաւն
վէ իսլաւիլը մէզհէպ վաալթաուլլա ու-
յանմըջ օլան ֆիքրլէրէ փէք մագուլ վէ
թապիի կէօրիւնտիւ : Վէ տէրհալ հէր
քէս թապիաթա տէօնիւպ օրատա միւն-
ֆէրիտ վագըլարը վէ նէսնէլէրի թէֆթի-
շէ պաշլատըլար :

Վէ իշթէ մէտէնիյէթի հագըրէյի վէ
եէնի էֆքիարլարը էսքի մէտէնիյէթաէն
վէ էսքի գաֆալարտան թէֆրիգ էտէն է-
սասի խուսուս պու տըր : Էսքիսի՝ նու-
ֆուզա թապի տիր , եէնի իսէ թէճրիպէ-
յէ կիւվէնիր , էսքի՝ ումումի վէ միւճէր-
լէտ ֆիքրլէրլէ օղրաշըր , եէնի իսէ թա-
պիաթա միւրաճաաթ էտիպ խուսուսի էմքի
վագըլարը մուսլէնէ էտէր , էսքի՝ ումումիտէն
խուսուսիյի իսթիտալ էտէր եէնի իսէ , խու-
սուսիյէրտէն ումումի նէթիճէլէր չըգարըր :
Պու իքի մէսլէրլէրի պու կիւն տաիր

հէր եհրտէ կէօրէպիլիրսին : Պիզ Շարգ հայիսի հալա միւսհէրրէտ թէսավիւրլար-
լա դանաւթ էտիպ տուրույորըզ, էօթէտէ
թապիւթը վէ անըն պիհիսապ գուվվէթ-
լէրինի հիւզ իւսթիւ պրագմըզըզ, էվրո-
փալըլար իսէ թապիւթը վէ անըն էն
պէօյիւք ճիհանլարընը վէ էն քիւ-
չիւք ճիւզլէրինի թէֆթիշ վէ թէ-
հարրի էտէրէք, պիւթիւն թապիւթը թէ-
սիրլէրի ալթընա ալմաղա չալըջըյորլար :
Պիզիմ մէրթէպլէրէ կիթ, վէ կէօրէճէք-
սին քի՝ թալէպէ քիթապ օղումազլա վէ
էսքի վէ եհնի պէօյիւք մուալլիմլէրին եազ-
տըզլարընը էղպէր էթմէրլէ մէշլուլ տըր-
լար : Էվրոփա մէքթէպլէրինէ կիթ, վէ
օրատա թալէպէի քիմեա օճազը, եա
Վիդիխ թէճրիպէլէրի, եա տըչարտա թա-
պիւթ գուվվէթլէրինի թէֆթիշ էթմէքտէ
պուլուրուսն, պիրի Արիսթօթէլի տիկէրի
իսէ Պագօնը թազիպ էտիյոր :

Իշթէ էվրոփա էհայիսի շու 3—400
սէնէտէն պէրու Լօրա Պագօնըն պու մէս-
լէյինտէ հիւրիւյէրէք, վէ թապիւթըն
գուվվէթլէրինի զապթ ու թէսիսիր էթմէյէ
չալըչարագ չիմտիքի մէվզիլէրինէ եէթիշ-
միշ տիրլէր :

Պիզ տախի պու էսքի գաֆալարը թէրք
էտիպ՝ շու եհնի մէսլէյի թազիպ էթմէ-
տիքճէ իսլահ օլմայաճաղըզ : Պիզ տախի
էսքի նուֆուղլարտան եհնի վազաալարա,
էսքի քիթապլարտան եհնի թապիւթա
տէօնմէտիքճէ՝ մէտէնիյէթի հազըրէնին
պէրէքէթլէրինտէն իսթիֆատէ էտէմէյէ-
ճէյիզ, մէտէնի միլլէթլէր արասընտա սա-
լըլամայաճաղըզ :

Ֆէննի միւթալաա ուսուլունու էօյլէնիպ
թաթալըզ էթմէք կէրէլիզ :

Լաքին ֆէննի միւթալաա նէ՞ տիր :

Յ. Գ. Գ.

ԱՅՎԱԼԸ ՀԱԶՐԵ

Էսֆի վէ եհնի թիւրֆ. — Եհնի թիւրք-
լէր մէշրութիյէթի իտարէ էտէմէտիքլէ-
րինտէն հիւքիւմէթին պաշընա թէճրիպէ-
տիտէ, միւսինն թիւրքլէր կէշմիշ տիր :
Նէշընն պու վազլայա նազարը տիզգաթ
ճէլպ էտէրէք վէ պու թէպէտտիւլտէ օր-
տուենն օյնատըղը Բօլը զիքր էտէրէք սիւ-
ալ էտիյոր քի, աճէպա պու սօն Իէթիւմ
մէմէքէթի նասըլ իտարէ էտէճէք տիր :
Սախտ փաշա Գապինէսի Մէպուսան մէճի-
սինին սաքի իթթիֆազը արա իլէ իթի-
մաա րէյի վէրմէսինտէն պիր կիւն սօնրա
իսթիֆա էյլէտի իսէ, մէշքիւր պէնտին
մուհարրիւրի պու շէյի մէճիսի Մէպուսա-
նըն միլլի պիր նուֆուղը օլմայըպ անճազ
խարիճի գուվվէթլէրին էլինտէ պիր ալէթ
օլտուղունա իսպաթ տտու էտիյոր : Վէ
զանն էտիյոր քի, էկէր պու եհնի Գապինէ
մէճիսի Մէպուսանը ֆէսիւ էթտիքտէն
սօնրա, եա մէճիսի Մէպուսանը ինթի-
խապ էթտիրմէզ, եա տա էվլէլքի կիպի
անճազ պիր ֆըրգա եա Գապինէյէ ալէթ
օլաճազ պիր հէյէթ սէչէրսէ, օ զէման
թիւրքիտա մէշրութիյէթին մէվճուտ օլ-
մատըղը վէ մէշրութիյէթ տէնիլէնին ան-
ճազ պիր իսմ եախօտ խայալտան իպա-
րէթ օլտուղը թէհազգուզ էտէր : Լաքին
էկէր պու Գապինէ՝ Արնավուտլուզ մէսէ-
լէսինի հալլ էտիպ, Եէմէնի իսլահ վէ Մա-
քէտօնիտա առայիշի թէէմին էտէր վէ
նիզամի վէ հիւրը ինթիխապլա մէշրու պիր
Մէպուսան հէյէթի մէյտանա կէթիւրէպի-
լիրսէ, օ զէման թիւրքիանըն միւսթազպէլի
իչիւն իւմիտ էտիլէպիլիր : Եօգսա տիյար
Եհնիչէրիլէր ուսուլունտա պիր իտարէ ալ-
թընա տիւշէր վէ օրտու նէ էմը էտէրսէ
օ իճրա օլունուր : Վէ պիր մէմէքէթին
սիյասի հայաթը ազքէրի գիւպլէր էլինէ
կէչէրսէ, օ զէման մէմէքէթին միւսթազ-
պէլի ֆիլվազը մուզալլամ պիր հալ ու
հէյէթ քէսպ էտէր :

Իրօքիւնս վե Թերագգր Քրդգասրնը մուսախեզէ.— Թանին մէջիս Մէպուսանըն ֆէսի հագգընտա նէշը էթտիյի պիր պէնտտէ «Միլլէթ պու ֆէսի թանըմա-յաճագ, մէջիս սապըզը մէշրու առա էթ-մէքտէ պէրտէվամ օլաճագ, Մարտ 31 տէ օլտուղու կիպի, շայետ պիր իքրահ (ճէպը) վէ ճիտտի պիր մանի վար իսէ, օ մանի զաիլ օլուր օլմաղ մէջիս եինէ մագա-մընա ափտէթ էտէճէք» տէմիշ տիր: Թէե-ւիւնաք պու պէնտէ գարշը շէօյլէ եազըլը տիր: «Մարտ 31, պունուն թատը մու-խալիֆլէրիմիզին տիմաղընտա գալըլ: Ա-զաճըզ սըզըշտըլա՞ր մը, մէվգիլէրի սար-սըլտը, հիւքիւմէթ, գուվլէթ վէ ալա-մէթին էլլէրինտէն գաշմագ թէհտիտի պաշ կէօթէրտի մի, 31 Մարտը չաղը-րըպ «Նէրէտէ սին, իմտատըմըզա եէթիշ» տէյօրլար: Մագպէթ ճիննէթ ի վահիտէ հալինտէ գրալ օլմաղը թաամիմ էթմիշ վէ արթըզ կէօղլէրի պաշգա հիշ պիր շէյ կէօրմէյէրէք օնուն արգասընտան գօշմուշ կիթմիշ իտի: Իթթիհատ վէ Թէրագգի ճէմիյէթի տէ օ հալտէ տիր: Օ սուրէթլէ մէվգիլի իգթիտարա կէլտի, չիմտի տէ օ սուրէթլէ օրայա սարըլըլ կիթմէք իսթէ-մէյօր: Ամմա շու իսրարըն նէթիճէսինտէ պու վաթան իչիւն էն պէօյիւք ֆէլաքէթ-լէր զուհուր էտէպիլիւր իմիշ, ճիննէթ ի իհթիրասլէ օնլար պու նօղթայը օլտուն կէօրէմէյօրլար...: Մարտ 31 արթըզ կէլէ-մէզ: Չիւնքի պու գատար իտարէսիզլիւր-լէրին, պունճա սու ի իսթիմալլարըն օն-տան սօնրա տըր: 50-60 պին կէնճ Օսման-լըյա մէզար եափտըղըն եէմէն վագաասը օնտան սօնրա տըր: Պիր չօգ վաթանտաշ-լարըն սէպէպի ֆէնասը, պիր չօգ իտան-մանլարըն պտիս ի փէրիշանիսի օլան Հալ-րան վագաասը օնտան սօնրա տըր: Պէ-յէնմէտիյին Ապտիւլ Համիտին 33 սէնէտէ պօրճլանսըղը փարատան զիյատէ պիր մէպլաղըն 3 սէնէ իչինտէ հիշ պիր շէյ

եարամատան մահվ վէ իսթիհլաքը, եր-տըզ եաղմալարը օնտան սօնրա տըր: Հիւ-քիւմէթ տաիւրէլէրինին պիր ֆըրգա էֆ-րատընա մախուս նիմէթլէր հալընա կէլ-մէսի վէ պու եիւզտէն պինլէրճէ նամու-լու մէմուրլարին մալտուր վէ փէրիշան է-տիլմէսի օնտան սօնրա տըր: Մէշրութի-յէթին հուսուլինտէ էն պէօյիւք եարար-լըզ կէօթէրմիշ օլտն Արնափուտարա պիլա սէպէպ, պիլա հագգ էտիլէն պուն-ճա հագարէթլէր, զուլլար օնտան սօնրա տըր: Հասըլը՝ Թարապլուսը Ղարպ, իտա-րէ ի էօրֆիյէ, ֆէսիս, ինթիխապաթը զալի մէշրուէ, մուվագգաթ գանդընլար օնտան սօնրա տըր: Ազաճըզ կէօղիւնիւ աշ, պագ: Մարտ 31 տէ սէնին էթրաֆըն-տա թօփլանան սիւնկիւլէր չիմտի սանա գարշը փարլամագ իսթիտատը կէօթէրի-յօր: Մուգատտէրաթը միլլէթ չիմտի սէ-նին նագուս (չան)ը մէվլթինի չալըյօր: — Իգքիւնալտա տաիս Շէֆիգ Էսատ՝ ճա-վիտ պէյին մէջիս Մէպուսանըն սօն իճ-թիմաղնտա էթտիյի նութգտա «Իթ-թիհատ վէ Թէրագգի գօրգույօր, ֆագաթ էօյիւմտէն տէյիլ, թարիխտէն» սէօղիւնիւ մէվլուր պահս էտէրէք, էյէր իթթիհատ վէ Թէրագգը թարիխտէն գօրգ-ուս իտի, Ապտիւլ Համիտ իլէ էօփիւշմէզ, Թիւրքիանըն էն պէօյիւք առէմինին «պէօ-յիւք Բիզա Թէվֆիգին» պաշընը եար-տըրթմազ, Ահմէտ Սամիմի, Ջէքիյի, Հա-սան Ֆէհմիյի էօլտիւրթմէզ, Թարապլուսը Ղարպը սիւհսըզ, աքէրուիզ, էօքիւլ պրագմազ, 1300 սէնէլիք պիր տինին 300 միլիօնլուգ թապիլէրինին հիւրրիյէթի վիճ-տանիյէսինէ հիւրմէթէն բուէսասընը Քար-ւաւօն եափմաղ իտի...» տէյօր:

Ճափօնիւնըն քերագգրուր: — Միւ-թէվլէֆֆա իմփէրաթօրըն էյամը սարթա-նաթը պիր չօգ ճիհէթլէրճէ աճայըպ պիր միւտտէթ օլմուշ տըր: Վագաա իմփէրա-թօր Մուցօ-հիթօ՝ էհալի վէ իարիճի տին-

եա իլէ չօգլուգ միւլագաթ էթմէտիյի ի-
չիւն անըն ապ իգթիտար վէ սիրէթինէ
տաիր միւքէմմէլ պիր թէսավվուր թէշքիլ
էտիլէմէյօր իսէ տէ , անըն ըէսի իտարէյէ
կէշտիյի վագթտան պէտէն շիմտիյէտէք ճա-
փօնիատա կէօրիւլէն թէպէտտիւլ վէ թէ-
րագգըտա պիլաշիւպհէ քէնտինին տախի
պէօյիւք հիսսէսի օլմուշ օլմագ կէրէքտիր Պու
միւտտէթ զարփընտա պու միլլէթին կէօս-
թէրտիյի թէրագգը ճիհան թարիխինտէ
միսի կէօրիւլմէմիշ պիր վագըա տըր :
1870տէն էվվէլ ճափօնիանըն հիշ պիր
խարաթիսթիգ ճէսվէյի հօգ իքէն , շիմտի
հէր շէյ հիսսպ ալթընտա տըր : 1872տէն
պէրու մէմլէքէթին էհալիսի եիւզտէ 70
արթմըշ տըր : 1870տէ իխրաճաթ 1,454,000,
իտխալաթ 3,374,000 , 1880տէ իխր.
2,839,000, իտխ. 3,662,000, 1890 իխր.
5,660,000, իտխ. 8,172,000 , 1900տէ
իխր. 20,442,000, իտխ. 28,726,000, 1910
տա իխր. 45,842,000 իտխ. 46,423,000
ինկ. լիրասը օլմուշ տըր : Հիւքիւմէթին մէ-
սարիֆի 1870տէ 2,010,000 ինկ. լիր. ի-
քէն, 1900տէ 29,275,000 , 1912տէ 56
միլիօն 890,000 ինկ. լիրասը օլմուշ տըր :
Պունտան (1912 տէ) օրտույա 15,274,000,
տօնանմայա 8,149,000 սարֆ օլունմըշ
տըր : 1870տէ պօրճը 488,000 իքէն 1900
տէ 52,666,000 վէ 1911տէ 265,039,000
ինկ. լիրասը տըր : 1870տէ իսթիգրաղ էթ-
տիյի մէպլաղա 100տէ 9 ֆաիզ վէրիր ի-
քէն՝ շիմտի իթիպարը մալիսի փէք եիւք-
սէք տիր : Պագը վագապար , մէսէլա
պագը ոստիալիսթէրին մալիֆի իսթինթագ
էտիլէրէք իտամա հիւքիւմ էտիլմէլէրի, Գօ-
րէալը թէսիսիր էտիպ , անըն հիւրրիյէթի-
նի էլինտէն ալըր պիր սուրէթտէ օ մէմ-
լէքէթի իտարէ էթմէսի , չու սօն կիւն-
լէրտէ Րուսիա իլէ պիր իթթիհատ ազտ
էտիպ , Չինին պագը մէմլէքէթէրինէ տաիր
կիզի թէրթիպաթտա պուլունմասը , ճա-
փօնիատա էսքի մէսլէք վէ իսթիպտատտան

վար կիպի կէօսթէրիյօր իսէ տէ , պու եէ-
նի իմփէրաթօրըն քէնտի փէտէրինտէն
ֆարգլը օլարագ նէ մէսլէք թուլաճաղը
եախօտ ճափօնիանըն պու եէնի սալթա-
նաթ ալթընտա նէ աուրմլար ալաճաղը
շիմտիտէն քէստիրիլմէզ :

Ինկիլթէրրասա « յիպրրէշ » յէր . —
Շիմտի Ինկիլիզ հիւքիւմէթինին իտարէսի
պաշընտա պուլունանլար՝ յիպրրէշլէր , (ա-
զասական) տըրլար : Լաքին Ինկիլթէրրա-
նըն խարիճի մէսլէյինտէ պագը ճիհէթլէր՝
էսքի թօրի (պահպանողական) ֆըրգասը-
նըն էսէրի տիր : Պունլարըն պիրի Ինկիլ-
թէրրանըն Րուսիա իլէ իթիլաֆը վէ տի-
կէր պիր մուհիմմ ճիհէթի Ինկիլթէրրա-
նըն Ալմանիա իլէ օլան ըէգապէթի տիր :
Ալմանիա թիճարէթ վէ սանաաթ ճիհէ-
թինտէ պէօյիւք թէրագգը կէօսթէրիպ ,
տիւնեա չարչուլարընտա Ինկիլիզլէրլէ ըէ-
գապէթէ կիրինճէ՝ Ինկիլիզլէր Ալմանիա
ալէյհինտէ շիւպհէլէր թաշըմաղա պաշա-
տըլար , վէ 1900տէ Ալմանիա տօնանմայը
իսլահ իչիւն գանուն լաիհասը գապուլ է-
տինճէ՝ պու իքի տէվլէթ արասընտա տօ-
նանմաճա պիր շէտիտ ըէգապէթ աշըլտը :
Հէր իքի թարաֆ տախի պիր պիրինէ գը-
զարագ քէնտի տօնանմալարընը արթըր-
մաղա պաշատըլար : Պու կիւնլէրտէ Ին-
կիլթէրրատա յիպրրէշ ֆըրգա՝ հիւքիւմէ-
թին պու մէսլէյինի թասհիհ էթմէնին
լուղումունու հիսս էտէրէք մէմլէքէթին
խարիճի մէսլէյինի յիպրրէշլէրին էսասլարը-
նա թաթպըգ էթմէք , վէ Ալմանիա իլէ
օլան պու մուզիրը ըէգապէթէ պիր էնճամ
վէրմէք արզու էտիյօր : Պու մագսէտէ
վասըլ օլմագ իչիւն մէզքիւր ֆըրգայա
աիտ օլուպ , կէրէք փարլամէնթօտա պու-
լունան , կէրէք փարլամէնթօտան տիշարտա
պուլունան մուգթէտիր զաթլարտան պիր
հէյէթի մախսուսէ թային էտէրէք պու
մէսլէյի թամիգ էթմէք իսթէյօրլար : Է-
կէր յիպրրէշլէր պու թէշէպալիսլէրինտէ

մուլաֆֆադ օլուպ, պու չելփէշիք մէսէ-
լէյէ միւնասիպ պիր սուրէթ ի հալլ պու-
լապիլիրլէրսէ՝ ֆիլվադը էվրօփա մէտէնի-
յէթինէ պէօյիւք պիր խըտմէթ իֆա էթ-
միշ օլուրլար :

Ֆրանգօ-Ռուս պահրի իթրիհասք. —
Ֆրանսա իլէ Բուսիա՝ պու կիւնլէրաէ եէնի
պիր մուահէտէ ագտ էյլէտիլէր : Պու
մուահէտէյէ կէօրէ, պու իքի տէվլէթլէր
գարատա օլտուղու կիպի տէրեատա քէն-
տի տօնանմալարը իլէ տէ իգթիզա ի հալ-
տա պիրպիրլէրինէ մուավէնէթ էտէճէրլէր
տիր : Լաքին պու իթթիհատտա թէարու-
զի պիր մագսէտ եօգ տըր : Պու եէնի իթ-
թիհատ պու տէվլէթլէր արասընտաքի էս-
քի 20 սէնէլիք իթթիհատը թագվիյէ էթ-
մէքլէ պէրապէր, եէնի մագսէտլէրէ տէ
եօլ աչըյօր : Բուսիա տօնանմալը իսլահ
իչին 130,000,000 լիրա սարֆընա գարար
վէրմիշ իտի : Շիւտի պու գուվլէթ Ֆրան-
սա տօնանմալը իլէ տէ պիրլէշիրսէ՝ պի-
լա չիւպհէ Ալմանիանըն հըրսընա գարչը
տէհէթլի պիր մանիէ թէշքիլ էտէր : Ու-
մանիա քէնտինին պէօյիւք օրտուսու իլէ
պիր թարաֆտան Ֆրանսայը վէ տիկէր
թարաֆտան Բուսիայը թէհատ էտէպիլիր
խէ տէ, պու միւթթէհիտլէրին տօնանմալը-
նա մուգավէմէթէ քեաֆի օլամայաճագ
տըր, խուսուսա էօթէտէ անլէրին տօթու
օլան ինկիլթէրրա տա Ալմանիա տօնան-
մասընա չիւպհէլի կէօղ իլէ պագմագ տա
տըր : Ավսթրիա-Մաճար իլէ ինկիլթէրրա
արասընտա տախի տօնանմալարճա պիր ի-
թիլաֆ պուլունտուղունա տաիր շոյու
պուլան խապէր տախի Ալմանիայը տիւ-
չինտիւրսէ կէրէք տիր : Պու Ֆրանգօ-
Ռուս պահրի իթթիհատընըն էվրօփա եախօտ
պէյն էլ միլէլ սիյասիյաթընըն պաշգա տաի-
րէլէրինէ նէ՝ թէհսիրի օլաճագ տըր, պու
չէյ հալա մալիւմ տէյիլ աիր : Լաքին հէր
ճիհէթլէ շու իթթիհատըն մանատար պիր
իթթիհատ օլտուղու զանն օլունույօր :

ՄՈՒԽԱՊԵՐԱԹ

ՄԷՔԹԷՊԼԵՐԻՄԻՋՏԷ

ՕՅՈՒՆ, ԵԱՐՐՇ ՎԷ ԺԻՄՆԱՍԹԻՔ ԹԱԼԻՄԼԵՐԻ

ՏՕԳ Ա. ՃԵՊԵՃԵԱՆ, ՇԱԼԷՊ

«Սաղլամ պիր ֆիքր՝ սաղլամ պիր վի-
ճիւտաէ պուլունուր» գաղիյէսի էօթէտէն
պէրու մալիւմ օլան պիր դախտէ օլուպ, պու
գաղիյէնին էյի անլաչըմասը սէպէպինտէն
սօն սէնէլէրտէ մէթէպլէրտէ ֆիքրի ա-
զիմ թէրագղը միւմքին օլմուշ տըր : Պու
մէպտէնին էհէմմիյէթինի էյի անլամըշ օ-
լան պազը զօլէճ վէ տար իւլ ֆիւնուլար,
պու կիւն՝ թալէպէնին ֆիքրի թէրագղըսը
իչին սարֆ օլունան ագչէ գատար անլէ-
րին ֆիզիքի թէրագղիսի իչին սարֆ
էտիյօրլար : Ազալէթլէր տախի վիւճիւ-
տին սաիր գըսմարը կիպի իլլէմէք
իլէ նէշվ ու նէմա պուլույօրլար, անճագ
չու կիւզէլ ֆարգ իլէ քի, ազալէթլէրին
նէմասը իլէ պէրապէր վիւճիւտը ինսանի-
նին սաիր գըսմարը իսթէր իսթէմէզ պիր-
լիքտէ նէմա պուլույօրլար : Վալիտէսինտէն
սաղլամ տօղմուշ օլարագ, օլուն վէ ժիմ-
նասթիքլէր իլէ տինճ վէ գուվլէթլի պիր
ճիւմլէ ի ապալիյէյէ մալիք օլմուշ օլան պիր
կէնճին այնի տէրէճէտէ նէմա պուլմուշ,
սաղլամ, ասապէ վէ ճէվլէան ճիւմլէրի,
տէրի վէ քէմիքլէրի վէ տախիլի ալաթլա-
րը օլաճագընտա չիւպհէ եօգ տըր : Շէօյլէ
քի, պու նօգթաի նաղարտան, ազալէթ-
լէրի գուվլէթլէնտիրմէքլիյին էհէմմիյէթի
պէտիհի տիր :

Մէթթէպլէրիմիզաէ օլան պիր չօգ գու-
սուրլարըմըզտան պիր պէլլիսի աէ պու
խուսուստա օլան իհմալիյէթ տիր : Եալը-
նըզ ագլի թալիմ ու թէրպիյէյէ էհէմմի-
յէթ վէրիպ՝ անը գաթ պէ գաթ թէգեիա
էտէսիլէճէք օլան ֆիզիքի գուվլէթլէրի
իհմալ էյլէմէք, չօգ տէֆա պիր պուխար
մաքինասընը թէհամալիւնտէն զիյատէ
թազեիգէ մարուզ էյլէմէքլիյէ պէնդէր քի,

նէթիճէի թէհիքէյի օլապիլի: Եիքսէք ազլի գապիլիյէթլէրի օլան պիր կէնճի ալ, անըն ճէսէտինէ օլուն վէ ճիմնասթիքլէր իլէ, անտէ ֆիլան տէրէճէ ճիվէլանը թէէմին էտէպիլէճէք գուվէթլի պիր գալպ գոյ, պիր տէ վէրիտ գանլարընը չափուգ չափուք գալպա տէճնաէրէպիլէն տօլղուն վէ գուվէթլի ազալէթլէր ճիւվէսի գոյ, իլթէ օլ վազըթ օլ կէնճին պէյինաէն՝ էվլէլքինին պիր գաչ միսլի մահաուլ գօլայճա էլտէ էտէպիլիրսին: Հագիգաթը հալտա օլուն վէ ճիմնասթիքլէրէ էհէմմիյէթ վէրմէյէրէք, քէնտի ազալէթլէրի հագգընտա պիգայտ պուլունան պիր թալէպէ, ըիգգաթա շոյան տրր: Ասլ թալէպէ՝ տէրսէ վէ օլունա լազըմ օլան վազթը վէրէն տիր: Մէքթէպ էօմրինաէն սօնրա ատի էօմրտէ տէ հայաթընը ֆաուլ սագլայըպ էօմրին քէյֆինի չըգարմագ իսթէյէն հէր հանկի պիր ֆէրու իչին, տաիւա ֆիլան տէրէճէ վիւճիտ հարաքէթի վէ ճիմնասթիք լազըմ իսէ տէ, հէր շէյ իչին օլտուղու կիպի, պու խուսուստա տա էն միւնասիպ թահաիլ զէմանը մէքթէպ զէմանը տրր:

Պունլարըն էհէմմիյէթի սալթ ֆիլիլի վէ ազլի նօղթա ի նազարտան օլմայըպ՝ ախլագի խուսուստա էհէմմիյէթլէրի տահա ազիմ տիր: Անլէր էօմրին ըմզի պիր նուսուսէսի օլուպ, շայիրտ ամէյի սուրէթտէ էօմր նէ՝ տիր, վէ անը նախըլ եաշամագ կէրէք օլտուղունու օլունլարտա էօյրէնիօր: Էօմր պիր միւճահէտէ օլտուղու կիպի, օլունլար վէ եարըլար տախի պիր միւճահէտէ տիրլէր: Հէր իքիսինտէ տէ, ըէգապէթ, գազանմագ եա զուպ էթմէք, շէրէֆ եա շէրէֆսիլիք, իգթիտար վէ լիյագաթսըղըգ կիպի ախլագի տույղուլար քէմաքէն մէվճուտ տըրլար: շէօյլէ քիպու տույղուլար՝ օլունլար վաարթուսը իլէ շայիրտին ֆիլքինաէն նէմա պուլուր վէ շայիրտ նալէրին թամմ մանասընը տէրք էտէր վէ

մուախսէրէն անը էօմրէ թաթպըգ էտէլէք քէնտի հէմճինսլէրի իլէ նասըլ մուամէլէ էթմէք լազըմ օլտուղունու էօյրէնիլ օլուր: Իմտի միւպալաղա օլմազ, տէնիլիր իսէ քի, ասլ մանասը իլէ էյի օյնամաղա վէ սէյիրթմէյէ թալիմ օլունան թալէպէ, միւսթագալէտէ էյի եաշամաղը էօյրէնիլ օլուր:

Թալէպէ օլունլարտա պիր ճէնթլմէն օլմագըղը տա էօյրէնիօր: օլունտա պուլունան հէր քէսէ, զէնկին եա ֆագիր, պէօյիք, քիւչիք, սէվտիյի եա սէվմէտիյինէ հիւրմէթ էյլէմէքլիյի, ճիւվէ իլէ լաթիֆ մուամէլէ էթմէքլիյի վէ սէօղլունին սահիպի օլմագըղը հէր կիւն իտման էթմէքտէ պուլունուօր:

Գուվէթլի պիր իրասէք վէ մէքալնէք թահսիլի իչին օլունլար ալա պիր ֆուրսաթ տըրլար: Օլունլարտա վուգուա կէլէն տէֆալարճա մաղլուպիյէթլէրտէ ֆիլթիւր կէթիւրմէյի վէ թա զալիպ օլունա գատար ճէհտ էյլէմէյի էօյրէնէն պիր կէնճ՝ եախտ իլք տէֆատա եափամատըղը պիր ճիմնասթիյի եիւզլէրճէ վէ պինլէրճէ տէֆա թէքէրրիւր էտիպ՝ նիհայէթինտէ մուվաֆֆագ օլմաղը էօյրէնէն պիր կէնճ, իրատէթ վէ մէթանէթ նէ օլտուղունու էօյրէնիլ տիր: Էօրտէ տէ մուվաֆֆագըլէթսիլիլէր վէ մաղլուպիյէթլէր էօնիւնտէ մէյուս օլմայըպ՝ պիր մէրտէ եաղըլը սուրէթտէ անլէրէ գարչը ճիհատ էտէրէք էնճամ զալիպ օլուր: Ախլագի գուվէթ վէ մէթանէթ իլէ ֆիլիքինին արապընտա զանն օլունտուղունտան փէք զիյատէ սըգը ալագա վէ մէրպուլթիյէթ վարտր: Իսթանպուլ վէ թիֆլիզին էրմէնի թիւճարլարընը տիւնեանըն էն ուզագ քէօշէլէրինէ սէվգ էյլէյէն մէթանէթ վէ իրատէթ իչին, էրմէնիսթան տաղ վէ օվալարընտա իչլէյէն չալըզգան քէօյլիլէրիմիզին՝ միլլէթիմիզին պէտէնի իչին թէհիյէ էյլէսիքլէրի սալլամ վէ գուվէթլի

ազալէթէրէ միննէթտար տէյի՛ւ մի իզ:

Կէնճէր օյունլարտա իթաաթ էթմէք-
լիյի էօյլէնիյօրլար: օյունլարտա մուվաֆ-
ֆազ օլմազ իչիւն թալէպէ իթաաթ էթմէլի,
պաշգա չարէ եօզ: օյունուն խուսուսի նի-
զամլարընա իթաաթ էթմէլի: Տէլէ օյու-
նուն գափտանընա սիւսլարզ իթաաթ
էթմէլի: պազէն էմրին եանլըշ օլտու-
ղունու պիլէ պիլէ իթաաթ էթմէլի: իշթէ
պու իտմանա միլլէթճէ նէ՛ պէօյիւք իհ-
թիյաճըմըզ վար տըր: Պու եօլտա մէթա-
նէթ, իրատէթ վէ իթաաթը ասըլլարտան
պէրու իտման էթմիշ գամլար տըր քի,
չօլ իթաաթ ուղուրունա պաթմըշ օլան
վիգթօրիա զըրհլըսը իւզէրինտէ եիւզէր-
ճէսի սաֆ սաֆ տիգիլիպ՝ սօն անտէ,
հո՛ւրալար չաղըրարազ, ֆիւթիւրսիւզ
տէրեանըն տիպինէ զարգ օլապիլիթէր, վէ
եախօտ թիթանիթ վազըասընտա տիւնեա-
տա մէսլի նամէսպուգ պիր աճայիպ իրա-
տէթ, ինթիզամ, սատագաթ վէ սօղուգ
գան իլէ, էօլիւմիւ իսթիհզա էտէրճէսինէ
հէր քէս ֆարզընը իճրա էթտիքտէն սօն-
րա, Աթլանթիք սուլարընը մէզար տէյու
ինթիխապ էաէպիլիթէր: Մէքթէպլէրի-
միզտէ չօզ տէֆա չալիթլէրին խեան վէ
իթաաթսըղըղընտան չէքվա էալիլիյօր: իշ-
թէ պունուն էօնիւնիւ ալմագըղըն պիր
եօլու մէքթէպլէրտէ օյուն, եարըշ վէ
ճիմնասթիթլէրի նիզամի սուրէթտէ թալիւ
վէ թէտրիս էյլէմէք տիր:

Իտման էտիլէն ախէր պիր խուսուս
ճէսաւթէր տիր: Պիղիւմ միլլէթճէ չու կէ-
չէն 5-600 սէնէ զարֆընտա՝ սիյրէթիմիզէ
կէչմիշ օլան աճըլը պիր թէէսիր գօրգազ-
լըզ օլմուշ տըր: Մէգքիւր միւտաէթ զար-
ֆընտա պիղիւմ իլէ ատէթա էսիրլէր իլէ
կիպի մուամէլէ էթմիշլէր վէ պիզ
տաիմա գօրգու ալթընտա եաշամըշ ըզ,
վէ պու հիսսիյաթ իսթէր իսթէմէզ
պիզէ կէչմիշ տիր: իշթէ մէքթէպլէրտէ
օյուն թէարիսինի թամիւմ էտէրէք եա-

վաշ եավաշ պու խուսուստա իտման էտի-
լէպիլիր:

Փէնա խէյալ վէ տիւչիւննէլէրի թա-
լէպէ արասընտան թէպիտ վէ անլէրի մէշգ
ու միւթալէայա թէչվիգ էյլէմէնին էն
միւհասիր վէ էն մագուլ թարիգինի եինէ
պուրատա պուլույօրուզ: Պէյնինտէ լաղըմ
օլան գատար միւվէլլիտիւլ հումուզէ պու-
լունմայան պիր կէնճին իսթէր իսթէմէզ
նախօշ խայալլար իլէ օղրաշմազա մէյալ
օլտուղու աչըզ պիր հաղիգաթ տըր: Իշթէ
օյունլարըն թէամմիւմիւ պու կիպի ահ-
վալըն էօնիւնիւ նէ գատար սուհուլէթլէ
ալաճաղը աշիքեար տըր: պու եօլտա նէ
գատար խօճալար թէքտիր էթմէք վէ փէք
չօզ չօճուզլար թէքտիր օլունմագ պէլա-
սընտան խէլաս օլաճաղլար, վէ խայլը թա-
լէպէլէր՝ թէնպէլ վէ ազըլըզ տէյու
մահքիւմ օլմոտան գուրթուլաճաղլար
տըր:

Գատիւմ Եունան վէ Բօմալըլարըն ապի,
ախլաղի վէ ֆէննի տաիրէլէրտէ իհրապ
էթտիթլէրի մէվիլէրտէ՝ օլիմփիք օյուն-
լարընա, ճիմնասթիթլէրէ, տէնիշ եարըշ-
լարընա վէրտիթլէրի էհէմմիյէթին պէօյիւք
հիսսէսի օլմուշ տըր: Պիր ֆէրա եա պիզ
միլլէթին քէնտի մէվճուտիյէթինի տիւնեա
միւվաճէհէսինտէ պագի սագլամասը իչիւն
քէնտի ազալէթլէրինի ֆիլան տէրէճէ
ֆաալիյէթտէ սագլամասը չարթը մութ-
լագ տըր: աթալէթէ հիւքի՛ օլունան հէր
ֆէրա եա միլլէթ մատումիյէթէ մահքիւմ
տիր: Պունըն նէ գատար աճըլը միսալա-
րընը, մէմլէքէթիմիզտէքի զէնկին ալիէ-
լէրտէ կէօրիւյօրուզ: Իշթէ զէնկին պիր
ալիլէ, նէսլ փէք սաղլամ վէ գուվլէթլի:
իշպու ալիլէտէն իքինճի պիր նէսլ մէյաա-
նա կէլիր, քէնտիլէր իչիւն սէրվէթ հա-
զրր վէ հէր շէյ մէվճուտ տըր տէյու տիւ-
չիւնէրէք, ֆաալիյէթ վէ իշէ լիւզում
կէօրմէզլէր վէ տաիմի աթալէթ վէ բա-
հաթը թէրճիհ էտէրլէր: թապիի սուրէթ-

սէ ֆիզիքի, ազլի վէ ախլագի թէտէննի միւթթէհիտէն պաշլար: Իւչիւնճիւ նէպ մէյտանա կէլտիինտէ զաթէն չիւրիւմիւշ վէ մէվճուտիյէթէ զայրի միւսաիտ հալա կէլմիշ օլուր, ումումէն պու վազթա- տէք սէրվէթ սէ տիւքէնմիշ օլարագ, օլ աիլէ իչիւն սօն սիյահ փէրտէ չէքիլիւր:

Վալիտէյն թարաֆընտան չօգ տէֆա օլուն վէ ճիմնասթիքլէրտէ օլան թէհիքէ վէ գազալար պիր իթիրազ հալինտէ սէրտ օլունուր: Տիւնհատա գազա վէ թէհիքէ հէր եէրտէ վէ հէր իշտէ մէվճուտ տըր: միւսթագպէլի վէ հէր չէյի հիսապա ա- լարագ, հարաքէթսիլ վէ օլունսուլ թա- լէպէ տահա չօգ թէհիքէլէրէ մարուզ տըր: Հագիգաթը հալտա պիր ֆութպօլ հա աւրաւը ինսմէ օլունունտա, քէնտի ֆարզընը սատագաթ իլէ իճրա էյլէմէք սըրասընտա, գօլու զըրըլան պիր թալէպէ թէպրիքէ շայէսթէ տիր: օլ շայիրտ օլ տիւչիւշտէն տէ փէք գըյմէթլի տէրսլէր էօյրէնէճէք տիր: Վալիտէյն էվլատընը սէ- վէր իսէ, անլէրէ թէհիքէ վէ գազասըզ պիր էօմրիւ նաֆիլէ եէրէ արաթմագտան իսէ, էօմրիւն թէհիքէ վէ գազալարընը անլէրէ իրաէ էտէրէք, անլէրին իչինտէն կէչմէքլիյի վէ գազա փուգուինտէ անլէրէ կէօյիւս վէրիպ տայանմագլըզը թալիմ էթմէլի տիրլէր:

Էլ եէվմ միւթթէհիտէի Ամէրիգա մէքթէպլէրինտէ օլան օլուն վէ հարըչլար- տա հէր սէնէ 100իւ միւթէճավըզ պապա եիկիթլէր օլուն մէյտանլարընտա ճանսըզ տիւչիւյօրլար եա սագաթ օլույօրլար: Եա- զըգ, Ամէրիգա իչիւն պէօյիւք պիր զայաթ, լաքին հիշ պիր Ամէրիգայը պու զայաթ- տան մէյուս օլարագ, օլունլարը մէն էյ- լէմէքլիյի ֆիքըրինտէն պիլէ կէչիւրմէզ: չիւնքի Ամէրիգա գալմը օլ օլունլարտան ֆի- ղիքի վէ ախլագի սուրէթտէ օլ գատար չօգ իսթիֆատէ էտիյօրլար քի, օլ զա- յաթ հիշ հիւքմիւնտէ գալըյօր: Տիւնեա-

տա վասաթ հիսապ իւզրէ էն ուզուն եա- շայան իսվէճ գալմը, սըհէթ գաիտէլէ- րինի էյի թաթպիգ էթմէլէրի իլէ պէրա- պէր էն չօգ ճիմնասթիք էտէն գալմ տըր: Գեաճքի մէքթէպ իտարէլէրինտէ պու մէսէյէ տահա զիյատէ ճիտտէն թահիթը միւթէլաայա ալընտա:

Հալիպ

”ԳԱԼԻԼԵԱՏԱ,, ՊԻՐ ԽՇՏՄԷԹ ՍԱՏԷ ՊԻՐ ԶԱՏԻԿ ՏԵՐՍԻ

Աթիտէքի սաթըրլար՝ «Զէմինտէ Սէմա մէտէնիյէթինին թէէսիսի» հագգընտաքի մէգալէյէ մուգատտէմէ մագալէտիլլէ եա- զըլմը իսէ տէ, պիր մուգատտէմէ հա- լընտա չօգ ուզուն օլտուզունտան անը հա- լըյլէ թէրք էտիպ, «Զէմինտէ Սէմա մէ- տէնիյէթինին թէէսիսի» հագգընտա եազ- մազը կէլէճէք տէֆայա թէէլիւր էյլէտիւր:

Զատիյին իքինճի կիւնիւ տիր: Տիւնքի կիւն Օհյօնըն պու Օպէրլին գասապասըն- տա, 2,000 թալէպէլիք տարէլֆինունըյլէ, ռուհանի պիր զիյաֆէթ կիւնիւ իտի: Էն պէօյիւք քիլիսէտէ իճրա էաիլէն ազշամ խըտմէթինի գօլայճա ունուտամամ: 1600 տէն իպարէթ պէօյիւճէք իզտիհամ՝ պիւ- թիւն սանտալիալարը աօլտուրմը իտի: Զօգճա մուսիգի թալէպէլէրտէն իպարէթ 150 ազալըզ գուալլար՝ տաիմա օլտուզու կիպի պիր մուսիգի փրօֆէսօրը տէլմէթ էտիյօր, վէ պունա տա պէօյիւք պիր փալլի-օրկըն, պիր փիանօ, պիր դաշ քէ- ման վէ ֆիլիթ իշթիրաք էտիյօրտը: Օ- պէրլին էհալիսի՝ միւթէնէվլի ալաթը մու- սիգիյէ իլէ Լլահը թէմճիտ էտէրէք, 150ինճի մէզմուրըն նասիհաթընա իթաաթ էտիյօր իտի: Ազշամ խըտմէթինին մու- սիգասը աթիտէքիլէրի շամիլ իտի: 16ընճը ասը էսէրի օլան իքի Զատիկ թէրէննիւմ- լէրի, եալընըզ պիր ֆէրտ թարաֆընտան թէրէննիւմ էտիլէն «Զատիկ սապահը», (պու թէրէննիւմէ ալէթլէրին կիւլէլ ա-

հէնկի տէ ինզիմամ էտիյօրտը) Լէմարըն չիբինին «պու կիւն րուհլարըն նէվպէհարը տըր» գըսմը պունա պասօ վէ թէնըր ուօյօլար (պիր շախսըն թէրէննիւմի) թէքմիլ գուաշր, վէ ճիւմլէ ալաթը միւսիգիյէ փէք միւէսսիր պիր սուրէթտէ իշթիրաք էյլէտիլէր: Մէքքիւր թէրէննիւմ շու ուլփի սէօղլէրլէ խիթամ պուլտու, «Պու կիւն րուհլարըն նէվպէհարը տըր: Գրիստոս քէնտի մահպէսինի աշմըլ վէ մէվթտէ 3 կիւնլիւք ույգուտան սօնրա կիւնէշ կիպի գըյամ էյլէմիշ տիր: Կիւնահլարըմըզըն ուզուն վէ գարանլըզ մէվսիմի չիթասը տաիմա սէնա վէ թէմճիտ էյլէտիյիմիլ նուրուն եիւզիւնտէն ֆիրար էտիյօր:»

Պէօյիւր պիր վազ. — Ումէրիգանըն պէրհայաթ էն պէլիլ խաթիպլէրինտէն վէ իւմի իւհահինին կէնճ փրօֆէսօրլարընտան վիլըմ ճըչինսըն վազը պու փարլազ թէրէննիւմլէրէ միւթէնասըպ իտի: Միւմաիլէյհ Մատթ. 28. Դտէ մէլէյին գատընլար վասըթասըյլէ Գրիստոսըն շակիրալէրինէ կէօնտէրտիյի միւթտէտէն պահա էյլէտի. «Օ» էօլիւլէրտէն գըյամ էթմիշ տիր, վէ իշթէ սիզսէն էվիլէ Գալիլիայա վարաճագ, անը օրատա կէօրէճէքսինիլ:» Միւմաիլէյհ տէտի քի, «Գալիլիա» տինի ալին ու տաթըն մէրքէզի օլան Երուսաղէմտէն ուզագ, հէր կիւնքի էօմրիւ թէմսիլ էտէր: «Բիւզկեարլար իպատէթ իճրա օլունան հէքէլտէն պուխուրը Գալիլիայա գատար կէօթիւրէմէլ իտի:» Գալիլիա իշ վէ թիւճարէթ մահալը իտի, օրատա հէր քէս քէնտի ումուրույլէ մէշղուլ պուլունույօրտը: Յիսուս՝ պաշգա հէր հանկը պիր մահալտան զիյատէ Գալիլիատա իշլէտի վէ վազ էյլէտի: Պէօյլէճէ տնըն միւրիտլէրի տէ էն զիյատէ օրատա իշլէմէլի տիրլէր: Լաքին պու Գալիլիա իշլէյէճէք կիւն պիր մէյտան տըր: Էվիլէթ, եալընըլ չալըչմագ պիզիմ իշիւն փէք կիւն տիր: Լաքին տինլէյինիլ! Եիշթէ օ սիզտէն էվիլէ Գալի-

լիայա վարաճագ, անը օրատա կէօրէճէքսինիլ:» Կիւն մահալլարա «Օ պիզտէն էվիլէ կիտիյօր:» «Անը օրատա կէօրէճէյիլ», անըն կէօղլէրինի կէօրէճէք վէ ճէսարէթ վէրէն սէսինի իշիտէճէյիլ: Գալիլիատա էֆէնտիմիլ վէ Մալլիմիմիլ իլէ պիրլիքտէ իշլէյէճէյիլ: Փասիհ իսան վէ ճալիպ էօրնէքլէրլէ իրատ էտիլէն նութգըն մուխթասար իճմալը պունտան իպարէթ տիր: Զատիյէ մախսուս միւհէյյիճ վէ միւէսսիր պիր թրամփէթ մապամը՝ հայաթըն ֆարզլարընա պիզի եէնի ճէսարէթլէ կէօնտէրտի: Փրօֆէսօր թարաֆընտան գուլլանըլան էօրնէք՝ չիր հալընտա եազըմըլ պիր հիքեալէ տիր քի, իճմալէն աթիտէքի տիր: Շէրիր պիր տտէմ՝ ֆարազա անը Գալիթ թէսմիյէ էտէպիլիլիլ, սըղըր նազլ էտէն պիր վափօրտա չալըլըյօրտը: Վափօրտա պուլունան էն գուվլէթլի տտէմ օլտուզու սէպէպտէն, հայվանլարա նէզարէթ իշի անա թէվտի էտիլմիշ իտի: Պիր կիճէ՝ գուվլէթլի պիր ֆուրթունա՝ ըլըզլարը սէօյիւնտիւրաիլ, վէ աղըլըն չըպուզլարընը գըրարագ գօրգ մուշ վէ գուտուրմըլ սըղըրլարը սէրպէսթ պրագտը: Գալիթ՝ անլէր արասընտա Կալընըլ գալմըլ օլտուզունտան հէր հալտէ թէլէֆ օլաճագտը: Իւմիտսիլիք իշինտէ «Այլահ իլէ պիր մուահէտէ» եափտը: Էյէր Այլահ պէնի լիմանա սաղ եէթիշտիրիլսէ՝ անըն իսմինի թէմհիս էտէճէյիմ. վէ եէնի էմր կէլէնէ գատար անըն մուգատտէն ճէլալինի թազիմ էտէճէյիմ:» Մէրգուս՝ տիւշէն պիր տիւրէք վասըթասըյլէ ֆէնա սուրէթտէ ինճիւտի իսէ տէ, էօլմէտի: Խասթախանէտէ իֆագաթ պուլուր իքէն, Այլահ իլէ քէնտի «մուահէտէ»սի հագգընտա գօնուշար: վէ ալտէթ էտիպ սըղըր կէմիսինտէ ինճիլի վազ էյլէմէք, քէնտի արգատաչլարընա պէքրիլիք, եէմին վէ գումարտան վազ կէլմէլէրինի իլթալ էթմէք անա էմր էտիլտի: Նէ կիպի թէատտիյէ մա-

րուզ օլաճաղընը պիտի յինտէն Դաւիթ պու վազիֆէտէն չօգ խօշլանմատը : Մէրգում՝ զիյատէ էմին վէ րահաթ մահալլարտու տի- նի վազ էյլէմէր իսթէյօրտը : Լաքին էմրէ իթաաթ էյլէտի : Պէօյլէճէ օ՝ մահիյէ 4½ լիրա իլէ կէմիտէքի ախօրտա չալըչըր, փարասընըն պիր գըսմընը արթըրըր, հայ- վանլարա էյի տիգգաթ էտէր, Ալլահա ի- նանըր, օ ուղուհնուզ անվալտա՝ գապա առէմէր արասընտա էօմրիյլէ, քէլամըյլէ ինճիլի վազ էտէր իտի : Պիր սէօզլէ, սըղըր կէմիսի Դաւիթին «Գալիլիա» սը օլտու : Պի- րատէրիմ, սէն վէ պէն, քէնտի «Գալի- լիա» մըզտա էօյլէ սատագաթլէ վազ էտի- յօ՞րմըյլը :

ԽՐԻՍՏԻՅԱՆ ՍՕՍԻՈԼՈԳԻԱԾ
Օպերիմ, Փիայօ, Ապրիլ 8 1912

ԿԵՆՃԼԵՐ՝ ՎԷ ՔԻԼԻՍԷ ԻՍԼԱՀԱԹԸ

Միլլէթիմիզին բուհանի թէրագգը էմ- րինտէ ալաճաղը էն մուհիմ խաթվէ քի- լիսէ իսլահաթը ճիհէթինտէ օլտուղու պիւի- թիպահ տըր :

Ասրլարըն թէհաճիւմաթընա մարուզ օ- օլան պիր քիլիսէնին պիթթապի էթրա- ֆընտաքի զուլմէթտէն միլթէէսիւր օլմա- մասը գապի՞լ մի իտի : Լաքին արթըրգ վագըթ կէմիչ տիր քի՝ օլ փէրտէ չագգ օլտնսուն, վէ մէզպահ աչըլարագ հէր շախս ազիմ վէ ճահիլ, կէնճ վէ իւ- թիյար, ֆագիր վէ զէնկին օ մէզպահտան պիլաթէֆրիգ իսթիֆատէ էտէպիլին : Ճէվ- հէր մէյտանա չըգմալը, խարիճի թէէսիր- լէրին թէչքիլ էյլէտիլի գապուգ իսէ մահվ ու իզալէ օլմալը տըր : աքսի թագտիրտէ քիլիսէ չօգլար իչիւն մանասըզ, մուճիպ ի իսթիֆատէ օլմայան վէ անճագ րէսմի պիր ճէմաաթ մահալը հալլընտա գալաճագ տըր, պուռտան իսէ հէմ քիլիսէ հէմ անը թէչ- քիլ էտէն ֆէրալէր միլթէզարրըր օլա- ճագլար տըր :

Քիլիսէնին խըտմէթի չօճուզլար վէ

իսթիյարլարտան զիյատէ կէնճլէրէ տիր : Կէնճլիք չալգանան պիր տէնիզ, վէ կէնճ- լէր իսէ պիրէր կէմիլէր տիր, պու կէմիյէ քի՞մ տէլալէթ էտէճէք, անա քի՞մ թա- րիգի իրայէ էտէճէք, անը քի՞մ սէլամէ- թէ իսալ էտէճէք : Քիլիսէ տէլի՞լ մի, հագիգի չօպանլար, վէ սաֆի, սատէ հէմ մագուլ պիր մէզհէպ թալիմի տէ- յիլ մի :

Իմտի իսթինթաճէն տէյպիլիլիզ քի, Քիլիսէ իսլահը կէնճլէր իչիւն զիյատէ մուհիմ վէ պատի թէֆէքքիւր պիր մէ- սէլէ օլտա կէրէք տիր :

Ինսան՝ կէնճլիքտէ րիյատան խօշլան- մագ, հէր շէյի սատէ վէ սաֆի կէօրմէք արզու էտէր, աքսի թագտիրտէ անլէրէ գարչը գալպինտէ պիր պիրուտէթ ու նէֆրէթ հասըլ օլուր :

Պու կիւնքի քիլիսէ վէ մէզհէպէ գար- չը միլլէթիմիզ կէնճլէրի արասընտա մէյ- տանա կէլէն ազընթընըն հագիգի վէ է- սաաի սէպէպի նէ՞ տիր, պուռն ճէվապէն տէյպիլիլիզ քի, պու ազընթը գըսմէն վէ սալքի քեամիլէն՝ քիլիսէնին սատէ վէ սաֆի օլմատըրը վէ անըն ամէլի հայաթ- տա կէնճէ իրայէ ի թարիգ էտէմէտիլի, վէ անըն խատէմէլէրինին պիլէ էօմրիւնտէ իրիսթիյան հայաթընըն թէզահիւր էյլէ- մէտիլի, վէ անճագ րէսմիյաթա տիգ- գաթ էտիլմէքտէ օլմասը տըր :

Քիլիսէմիզ իսլահաթա միւհիթաճ տըր, փէրտէ գալգմալը վէ բուհ շէօլէնիսար օլմալը տըր : Քիլիսէ՝ կէնճլէրի հագիգի իճէալա տօղրու իրչաա էթմէլի տիր :

Լաքին պու իսլահաթը քիմլէ՞ր եափա- ճագլար վէ պու ուղուրա քիմլէ՞ր վագֆ օլունաճագլար : Բուհանիլէր, Թէսլիմ օլու- նուր քի՝ անլէրին հիսսէսի ազիմ տիր, լաքին պու շէյ սատէճէ անլէրէ ֆարզ տէյիլ տիր, վէ զաթէն չօգլար պէօյլէ օլմասընը արզու տախի էթմէզլէր :

Իմտի պու իչէ մուզթէտիր օլան կէնճ- լէր թէչէպպիւս էյլէմէլի տիրլէր :

Լաքին կենճերին քիլիսէ իսլահը հմ-
րինտէ թուլթուղու մէվգի նէ՞ տիր . գը-
սաճա թարիֆէ չալըչալըմ :

Պու նոգ թա ի նազարտան կենճերին
մէվգիի իւշ գըսմա թագսիմ օլունապիլիբ .
իւք եէրտէ պիր թագըմ կենճեր՝ տէյէ-
պիլիբիզ էքսէրիյէթ՝ քեամիլէն պիգայա
օլուպ , քիլիսէ վէ մէզհէպին մէվճուտիյէ-
թինտէ պիր մանա եոգ տըր , իտտիասըն-
տա վէ միւմքին իսէ քեամիլէն անլէրի
մահվ էթմէք ճէհաինտէ տիրլէր , պու կի-
պիլէրտէն շու հալ ու քէյֆիյէթ թահ-
թընտա նէ՞ մէմուլ էտէպիլիբիզ :

Իքինճի գըսմ կենճեր տախի վագաս
քիլիսէ վէ մէզհէպին էլղէմիյէթին գապուլ
էտէրլէր , լաքին Լուսաւորչական քիլիսէնին
ասլա գուսուրու պուլունմատըղընը իտտիա
էտէրլէր , վէ անտէ թէպտիլթ իճրա է-
տիլթէ՝ օ քեամիլէն մահվ օլուր տէյու
գօրգարլար : Վէհասըլ անլէր զայէթ մու-
հաֆազաքեար տըրլար , պունլարըն տախի
էֆքեարը էզհէր ճիհէթ իսլահա միւհթաճ
տըր :

Իւչիւնճիւ թագըմ կենճեր վագաս
ագալլիյէթի թէշքիլ էտէրլէր իսէ աէ ,
իտտիա էտէրլէր քի , քիլիսէ միլլէթին
մանէվի թէրագգըսընա իստիմ օլան էն
ագիմ իճթիմաի պիր գուվլէթ օլուպ ,
հայաթը ինսանիյէտէ ֆաալ պիր ունսուր
հալընտա իճրա ի թէէսիր էյլէմէլի , վէ
պինաէն ալէյհ անտէ վագթ ու հալա միւ-
նասիպ իսլահաթ իճրա էտիլմէլի տիր :

Իշթէ էրմէնի կենճերին քիլիսէ իսլա-
հը իսուսուսունտա թուլթուղալըր մէվգիի
քէնտի զաննըմըղա կէօրէ՝ պալատէ թուս-
վիր էթմէյէ չալըչալըգ :

Պու իպահաթտան կէօրիւլէպիլիբ քի՝ նէ
գատար ազ պիր գըսմ՝ սաղլամ թասավ-
փուր վէ ճիտտի հիսսիյաթլա քիլիսէ իսլա-
հընա խահիլէր տիրլէր :

Պաշգալար նէ տիւչիւնիւր իսէլէր տիւ-
չիւնսիւնլէր , ֆարգ էթմէզ , պիզ պիլիբիզ

քի , կենճեր մէզհէպէ վէ քիլիսէյէ միւհթաճ
տըրլար : Էվլէթ անլէր՝ քէնտի ախլագի
վէ ռուհանի հայաթլարընը թէրվիճ էտէն
սատէ վէ մագուլ պիր քիլիսէ վէ մէզհէպէ
հէր վագթ միւհթաճ տըրլար , աքսի թագ-
տիրտէ տինսիլլիք թէզայիլտ էտէր , վէ
պիչարէ կենճեր Սլահսըզ եաշայարագ
հէլաք օլուրլար :

Իմ...ի Բիլիսայը ճիտտէն սէվէն կենճեր
միւլթէնէպիլի օլմալը տըրլար , վէ պու
թէհիլթէլէրէ կէօքս վէրէրէք ճիտտիյէթլէ
քիլիսա իսլահընա սոյ էթմէլի տիրլէր :
Սէվկիլիւ պիրատէրլէր , տէրունիմիլտէ օ-
լան հագիլի միլլէթփէրվլիլէք վէ մէզ-
հէպիլթիլլիք ռուհունու թագվիյէ էտէլիմ ,
պիր թագըմ՝ մէրասիմէ սարըլըպ գալմագ-
տան իսէ ճէվհէր օլան իտէալա նաղարէն գօ-
չալըմ , ֆիքրլէրի ուլանտըրալըմ վէ քիլի-
սայը կենճերին գալպինէ սէօյլէյէն սատէ ,
մագուլ վէ ճիտտի պիր հալա կէթիրմէք
իչիւն Բապպա տուա էտէլիմ :

Ահ , օլ կիւն թէզ կէլին , թաքի ճիւմ-
լէ էրմէնի կենճերինին գալպի պիր մու-
հապպէթ , պիր հիսսիյաթ վէ պիր քիլիսա
աշղըլա մէմու օլուն , վէ պու տիյարտա
քէնտի էօմր վէ մէպէքլէրիլլէ՝ արասընտա
եաշատըղմըզ գալմա նումիւնէ ի իմթի-
սալ օլապիլլէր :

Ոյնրապ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ Է. ՆԵՐՍԵՍԵԱՆ

ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ

ՊԻՐ ՔԻԹԱՊԸ ՄՈՒԳԱՏՏԵՍԻՆ ՍԵՐԿԻԻՉԷԹԻ
3.

Պու շէյլէրի տիւչիւնիւր իքէն , խըզ-
մէթճի քէնտինէ հէնուզ մալիւմ օլմայան
պիր գատընը իչէրի կէթիրտի . պու էճ-
նէպի գատընըն եիւզիւ գալըն պիր պիւ-
րիւմճէք իլէ էօրթիլիւ իտի : Միսիս Պի
պիր շէյ տէմէզտէն էվլէլ , զարիպ գատըն
շէօյլէ սէօյլէտի . «Պէնի պու հիյէթտէ
թանըմանըզ միւշքիլ տիր» . սօնրա եիւ-
զիւնտէքի պիւրիւմճէլի գալտըրարագ ,

«Երևզիւմէ պագընըզ» տէտիյինտէ, Միսիս Պի անըն չօլ րահիպէ օլտըղընը թանըտըրիւմ հիպէ լէթաֆէթլէ «Սիղէ պիր շէյ» սիւալ էտէպիլի՞րմիյիմ տէյու «էօյլէտիյինտէ, Միսիս Պի «էվվէթ» տէյէ ճէվապ վէրմէսիյէ, րահիպէ շէօյլէ նազլ էյլէմէյէ պաշլատը. «Սիղէ շու իքի խոսուսու աճէլէթէն զիքը էթմէյէ կէլտիմ. էվվէլա զալէթ պէօյիւք պիր Եալանըմը պանա աֆվ էտէպիլի՞րմիսինիզ» պէն սէմալի փէտէրիմտէն աֆվա նաիլ օլտոււմ, լաքին սիզտէն տախի մաղֆիրէթ ալմագ իսթէրիմ: Փափազ էօլտիւյիւնտէ սիղէ լանէթ օգույարագ տէյիլ, իլլա տէրու՛նի տիլտէն սիղէ պէրէքէթ օգույարագ վէֆաթ էյլէտի: Էօրմէզտէն պիր կիճէ էվվէլ, պու քիթապ վասըթասըյլէ, Գրիստոսըն քէֆարէթիյլէ օլան կիւնահլար աֆվլըղընա մալիք օլմուշ իտիյինի վէ պէօյլէսի աճիպ պիր խէլասաքտարը քէնտինէ թանըթմաղա վասըթա օլտըղընը իչիւն, սիղէ էպէտիյէթտէ պիլէ շիւքը էտէճէյինի զիքը էյլէտի: Շիմտի պանա աֆվ էտէպիլի՞րմիսինիզ:» Միսիս Պի մէսէրէթ վէ հայրէթլէ «էվվէթ պիւթիւն գալպտէն աֆվ էտէրիմ, լաքին օլ ագչամ հագիգաթը պանա սէօյլէմէտիյինիզին սէպէպլինի տախի պիլմէք իսթէրիմ» տէտիյինտէ, գատըն «Պէն փափաղըմա հիւրմէթ էտիպ անը սէվէր իտիյիմտէն, պու քիթապ վասըթասըյլէ, անըն էպէտի հէլաքընա սէպէս սիզ օլտուլունըզը կէօրտիլիւմտէ, սիզտէն իքրահ էյլէտիմ: Պիր շէյ տահա տինլէյինիզ. օ էօլտիլիւ զէման պիզ անը տէֆն էյլէտիյիմիզտէ, պու վէսվէսէլի քիթապը էլիմէ ալմաղա թէճըրիպէ օլունտոււմ: Էվվէլա պէս իչինին քեալըտլարընը չէվիտիմ, սօնրա պիր Եէրի պէնի ճէլպ էթտիյինտէն, օգույա օգույա էնճամ խէլաքտարըմտա օլան աֆվա վէ սէլամէթէ պէն տախի նաիլ օլտոււմ: Իմտի պու քիթապ պանա տախի հայաթ էքմէյի օլուպ, օլ կիւնտէն պէրու

տուրմայարագ անը միւթալէա էթմէքտէ օլտոււմ, շիմտի իսէ քիթապը սիղէ վէրիյօրլմ», տէյէրէք, ճէպինտէն չըգարըպ մասա իզէրինէ գօտու: «Պու ագչամ Մանաթըրը կիզլիճէ պրագըպ շիմտի Ինկիլթէրայա կիտէճէյիմ: Պու քիթապը սիղին վասըթանըզլա թանըտըմ. խօշճա գալընըզ, Բապպ սիզի մուպարէքլէսին, սէմատա սիզինլէ կէօրիւշիւրիւզ» տէյէրէք, օտայը պրագըպ տիշարը չըգտը: Միսիս Պի «Պու ճիւմլէ վագըալար պիր ըիւյա՞ մը իտի. խալլ, պու պիր ըիւյա օլմայըպ, աճայիպ պիր վագաա իտի: Պու քիթապ իւշ էօլիւմսիւզ ճանլարը գարանըգտան նուրա ցուլաղու զլամըլ օլարագ, անլէրոտէն իքիսի ինսանի վասըթա օլմագսըզըն Եալընըզ պու քիթապ վասըթասըյլէ Ոլլահըն սէլամէթինէ նաիլ օլմուշ տըրլար» տէյու տիւշիւնիւպ տուայա տուրտու: Իհհայէթ Գիթապը մուգատտէսին աալ սահիպինի պուլտու, օ տախի քիթապընըն պաշընա կէլէնի իշիթտիյինտէ, հայրէթլէ համտ էյլէյիպ, Եօայ. 55. 11տէ օլան Ոլլահըն պու վատընը տէրիսաթըր էյլէտի:

«Ազըլմտան սիւտուր էտէն քէլամըմ տախի պէօյլէ տիր, պանա պօշ տէօնմէյէճէք, անճագ միւրատ էթտիյիմի իճրա էտէճէք տիր, վէ անը կէօնտէրտիյիմ իչտէ մուվաֆֆազ օլաճագ տըր»:

Արմանճասան քհրճմէ ԵՈՒԼԻԱ ՊԱՐՈՒՄԵԱՆ
Այնթապ

Ս Օ Ն

ԿԻՐԱԿԻ ՄԷՔԹԷՊԻ ՄԷՃԼԻՍ Ի ՈՒՄՈՒՄԻՍԻ

Կէլէճէք սէնէ Յուլիս 8—15տէ Իսվիչէրանըն Յիւրիլի շէհրինտէ «ՏիւնԵանըն ումուլի Կիրակի մէքթէպի մէճրիսինին Եէտինճիսի ագտը իճթիմա էտէճէք տիր: Պունտան ագտէմքի Կիրակի մէքթէպի մէճրիսի ումուլիլէրինտէն պիրինճի 1888տէ Լօնտրատա, իքինճիսի 1893տէ Սէյնթ Լուիստէ, իւշիւնճիւսի 1898տէ Եինէ Լօնտրատա, տէօրտիւնճիւսի 1904տէ Երուսա-

ղէմտէ, պէշինճիսի 1907տէ Բօմատա, ալ-
թընճըսը 1910տա Ուաշինկթընտա ինիգատ
էթմիշ տիր:

1913ին իպթիտասընտա Ուէրիգալը
Կիրակի մէքթէպի միւթէխասիսլէրինտէն
վէ փէք մարուֆ զաթլարտան իպարէթ օ-
լան պիր հէյէթ՝ Կիրակի մէքթէպլէրին
զիյարէթ՝ վէ անլէրին հալը հազըր վէ իհ-
թիյաճաթընը թէտգիգ էյլէմէք մազսէ-
տիյլէ մէմալիքի շարգիյէտէ սէյյահաթ,
վէ եօլտա 20—30 տէֆա Կիրակի մէք-
թէպի մէճիսլէրի ազտ էտէրէք՝ նիհայէթ
Յիւրիսէ վասըլ օլաճազլար տըր:

Պու մէճիստէ տիւնեանըն չար ճիհէ-
թինտէն կէլմիշ օլան Կիրակի մէքթէպի
միւթէխասիսլէրի, չօպան, վաիզ, մուալ-
լիմ վէ միսիօնէրլէր պուլունաճազ տըր:
Պու Կիրակի Մէքթէպի ճէմիյէթի տիւնեա-
նըն 192 միւթէնէվլի մէմալիք վէ ատա-
լար քիւմէսինտէն 126սընտա իշ կէօրիւր,
վէ 288,000 մահալլի թէշքիլաթա մալիք
տիր: Ճէմիյէթին մէրքէզի իտարէսի Նի-
քակօտա տըր:

Ճէմիյէթին եէտինճի տէֆա օլարազ
իճթիմա էտէճէյի մահալ, Յիւրիս շէհրի,
էվրօփանըն գալպիեահընտա, գար իլէ
գափլը Ալի տաղլարըն Իսվիշէրայա նազիր
էթէյինտէ զայէթ տիլքիւշա պիր մէվգիտէ
ինչա էտիլմիշ օլուպ՝ Իսվիշէրա սէնաաթ,
մէտէնիյէթ վէ թիճարէթինին մէրքէզի
տիր: Փրօթէսթան Իսլահը Մէզհէպինին
թարիխինի միւթալաաթա աչըզ օլանլար ի-
չիւն պիր զիյարէթիեահ տըր: Զուինկլի
վէ սաիր հիւրրիյէթի մէզհէպ միւրչիտլէ-
րինին էն գահրիմանանէ ճէհտլէրինին մէր-
քէզի օլմասը հասէպիյլէ, պու շէհր Յիւն-
եանըն Կիրակի Մէքթէպի ճէմիյէթինին
իճթիմաը իչիւն զայէթ միւնասիպ պիր
մահալ տըր:

Պունտան ագտէմ պու նէվ պիր մագ-
սէտին մուվաֆիազիյէթի իչիւն պու գա-
տար գուվլէթլէրին պիր եէրէ իճթիմա

էթմէսի վազը օլմամըշ տըր: Յիւրիս շէհ-
րինին պէլէտիյէ ըէիսի մէճիսէ հէր սուհու-
լէթի վէրիպ ազայը թալթիֆ էտէճէք տիր:
Պանգալար վէ թիճարէթիանէլէր մուրախ-
խաս վէ զիյարէթիլէրէ հէր նէվ սուհու-
լէթի վէրէճէք տիրլէր: Էվրօփանըն հէր
թարաֆընտան 500 մուրախխասլար պու-
լունաճազ տըր: Էնճամ 1913 սէնէսի
տիւնեանըն Կիրակի մէքթէպի թարիխինտէ
էն մարուֆ սէնէ օլաճազը իւմիտ էտի-
լիյոր:

ԻՆՃԻԼԻ ՄԻՐԶԱ

Պունտան 24 սէնէ էվլէլ Ուրմիա-
տան Ուէրիգայա քէնտի վաթանընա տէօ-
նէն պիր միսիօնէր՝ եօլուլուղու էննասըն-
տա Կիրակի կիւնիւ եօլա կիթմէք իսթէ-
մէիպ քէվրանը օ կիւն ըահաթ էթտիր-
տի, վէ ըէֆիգլէրի օլան եօլուլարը վէ
գաթըրճըլարը պաշընա թօփլալապ անլէրէ
Յուվաննէս Ինճիլինին Յիւնճիւ պապընըն
14իւնճիւ այէթինի օգույարազ անլէրէ
չէօլտէ եիւքսէյէ գալտըրըլան երլանը վէ
Յիսուսըն անա միւշապիհ օլարազ եիւք-
սէյէ գալտըրըլմասընը թաքիֆ էյլէտի:
Պու քէվրանտա պուլունան պիր ատէմ նի-
հայէթ կիտիպ էօմէն տաղլարընտա եէր-
լէշտի իսէ տէ, պու «եիւքսէյէ գալտը-
րըլան երլան»ըն նազիլիյէթի քէնտինին
ֆիքրինտէն չըգմատը: Վէ Ալլահա
տուա էտիպ պու նազլիյէթի վէ օ կիւլէլ
սյէթի քէնտինէ թէֆսիր ու իզահ էտէն
պիր ատէմ կէօնտէրմէսինի ըէճա էյլէտի:
Օ արատա ըիւյասընտա պիրի քէնտինէ
կէօրիւնիւպ, «Եարըն ոապահլայըն մու-
գատտէս քիթապ կէօթիւրէն պիր ատէմ
կէլէճէք, վէ պու այէթի սանա թէֆսիր
էտէճէք» աէտի: Էրթէսի կիւն կիւնէշտէն
էվլէլ գալզըպ Պիրքէթ իլէ Ում Սանա
արասընտաքի եօլտա օթուրտու: Օ էննա-
տա քիթապճը Մանգօգ իլէ պիրատէրի
Սէյյիտ պէրապէրլէրինճէ պիր չօգ քի-

Թապը մուգատտէս պուլունտուղու հալտէ
 օ եօլ իւղէրինտէքի քէօյէ կէլտիլէր : Բէօ-
 յէ եագլաշտըզլարընտա էհալի պու ա-
 տէմլէրի թուլթուպ տէօյտիլէր, վէ քի-
 թապլարընը եագլաքէնտիլէրի քէօյտէն
 թարտ էթտիլէր : Պուլար պիր ալ էօթէ-
 տէ եօլ իւղէրինտէ օթուրան պիր ատէմէ
 րասթ կէլտիլէրինտէ, պու քիմսէ անլէրի
 քէնտի էվինէ տավէթ էյլէտի : Պուլար
 էվվէլա թէրէտտիլտ էյլէտիլէր իսէ տէ,
 սօնրա կիթմէյէ րազր օլտուլար : Էվտէ
 անլէրէ խէյի իրրամ կէօսթէրտիլէրտէն սօն-
 րա անլէրտէն՝ «Եիւքսէյէ դալտըրըլան ել-
 լան»ըն նագլիլէթիլի քէնտիլէ իզահ էթ-
 մէլէրինի րէճա էյլէտի : Պու ատէմլէր Յի-
 սուսըն օ ելլան կիպի եօգարը գալտըրըլ-
 տըրընը, վէ անա հէր իման էտէնին խէ-
 լաս պուլաճաղընը անա թարիֆ էթտիլէր :
 Պու քիմսէ անլէրին վաղ էթտիլի հագի-
 դաթա իման էտէրէք տէրունի սէլամէթէ
 նալիլ օլտու, վէ պու վագթտան իթիպա-
 րէն օ՝ քէնտի գօնչուլարընտա Բրիս-
 տոսը՝ վէ անըն խէլասընը վաղ էտէն պիր
 քիմսէ օլտու : Պու զաթըն իամի Միրզա
 իտի. վէ անըն ինճիլէ մուվաֆըզ օլան
 հայաթընը կէօրիւպ էհալի անա «Ինճիլի
 Միրզա» թէսմիյէ էթտիլէր :

ՄԻԻԹԵՆԵՎՎԻ

ՄԱԼԻԻՄԱԹ Ը ՊԵՅԹԻՅԷ

— Եննի ֆանէլայը թէմիզ, սօղուզ սու իչինէ
 գօյ վէ ճիւղիճէ սապուն գուլանարագ ելլգա
 վէ անտէն սօնրա տալա չէքիլիպ պիւզիլմէզ :

— Թասվիր չարչիվէլէրինի սինէք լէքէսինաէն
 մուհաֆազա էթմէք իչիւն 2-3 իրի սօղան իւ-
 ղէրինէ գայնար սու ազթար վէ պու սօ-
 զան սուլունու պիր գաչ կիւն սագլատըգտան
 սօնրա՝ անա պիր սիւնկէր պաթըրըպ անընլէ
 չարչիվէլէրի էյիճէ սիլ :

— Օճագտա սարարմըլ հախօտ եանմըլ օլան
 գապարը թէնքեարըլ (պօրաքս) սու իչինէ գօյ
 վէ պիր ալ գալտըգտան սօնրա թէմիլլէնիլ :

— Տարագլարը թէմիլլէմէք իչիւն անլէրի

ելլգամա : Սու անլէրին տիչլէրինի եարար :
 Սէրթ պիր թըրնագ ֆըրչասը պու մագսէտէ
 տահա մուվաֆըզ կէլիր :

— Պօնտուրա պօյամագ իչիւն կիսէրին գուլ-
 լան : Դօնտուրայը էվվէլա ֆըրչալայըլ թօղու-
 նու ալտըգտան սօնրա պիր պէզ փարչասը իլէ
 պիր ալ կիսէրին չալըպ 10 տագիգէ պէքլէ,
 սօնրա ֆըրչա իլէ փարլաթ : Պու եօլտա գօն-
 տուրանը պօյար իսէն անըն փարլալըլը 3—4
 կիւնէ գատար կէչմէզ :

— Եաթագտա սինէքլէրտէն թաճիլ օլու-
 յօրմուսըն, պիր սիւնկէր ալըպ լավանթայա
 պաթըր վէ անը հաթաղըն իւղէրինտէ պիր եէրէ
 պաղլա : Սինէքլէր պու գօղուտան նէֆրէթ է-
 տիպ եագլաշմաղլար :

— Լիմօն սուլու նասըրա չիֆա տըր : Պիր
 թիւլիւ եա ֆըրչայը լիմօն սուլունա պաթըրըպ
 կիւնտէ 2—3 տէֆա նասըրըն իւզէրինէ չալ,
 եախօտ սըզըլմըլ օլան պիր լիմօնու ալարագ
 նասըրա սիւրթ վէ ֆախտէ կէօրիւսիւն :

— Պիր օտանըն հավասընը թաղէ վէ պիր
 ալ տա խօշ գօղուլու սագլամագ խիլէր իսէն
 պիր տէսթիլին իչինէ պիր փարչա նիշատըր գօյ
 վէ անըն իւղէրինէ պիր ալ օ իւլ գօլօնիա գօյ :

— Էլպիսէ իւղէրինէ միւրէքքէպ տէօքիւ-
 լիւր իսէ՝ անը չըգարմագ իչիւն պիր ալ սիւտ
 վէ թուզ մախլուլու գուլան : 35 տիրհէմ սիւտ
 ալան պիր գատէն իչինէ պիր չայ գալըլը թուզ
 գօյուպ պիր պէզ փարչատընը մէզքիւր մախլու-
 թա պաթըրարագ լէքէյէ սիւր : Կէրէք պէյաղ
 վէ կէրէք րէնքի էլպիսէ իւղէրինտէքի միւ-
 րէքքէպ լէքէլէրինի պու եօլտա չըգարապիլիրտին :
 Շայէտ միւրէքքէպ գուրուսուլ իսէ էլպիսէնին
 օ լէքէլի գըսմընը պու մախլուլ իչինէ գօյուպ,
 1 2 սաաթ պրագ :

— Էթի թաղէ սագլամագ իչիւն անը խաֆիֆ
 սիրքէ վէ սու իլէ ելլգայըլ իւղէրինէ չիյ սօ-
 ղան փարչալարը գօյ, պու վասըթա իլէ էթ՝ էն
 սըճագ հավատա պիլէ թաղէ գալըր : Սօնրա
 էթի փիլիլիր իքէն անը թէմիզ սօղուզ սու իլէ
 ելլգա :

— Տար գունտուրայը կէնիլլէթմէք իչիւն
 պիր պէզ փարչատընը փէք սըճագ սուլա պա-
 թըրըպ սրգ վէ անը գունտուրանըն ալաղը սըգան
 եէրի իւղէրինէ գօյ, վէ սօղուլանատէք
 պրագ, պունու պիր գաչ տէֆա եափար իսէն
 եաչ պէզին սըճագլըլը վէ եալըլը վասթա-
 սըյլէ գօնտուրանըն եիւզիւ կէնիլլէնիլ :

— Գարարմըլ կիւմիւլ ալէթլէրի թէմիլլէմէք

իշխան պիր գապ իշխնէ պիր աղ թէպաշիր գոյուպ
իւղէրինէ անը ըստառաճագ գաւտար ճիւղիճէ նի-
շատըր սուլը գոյ, վէ պունու խաֆիֆճէ մէզքիւր
կիւմիւշ ալէթին իւղէրինէ սիւր: Պատէհու անը
քէօփիւքիւ սապլուն սույու իլէ երջգայըպ,
գուրուլթ վէ սօնրա պիր կիւտէրի փարչասը իլէ
անը սիլ:

— Պիր իլիէք էլպիւտէ իւղէրինէն հաղ ի
իշարէթլերինէ տէֆ էթմէք իշխան, լէքէ իւղէ-
րինէ պիր աղ կիւհէրչիլէ թօփրաղը (մաղնիգիս)
սիւրտիւքաէն սօնրա օրալը աթէշէ եագըն թուլթ
վէ պիր աղ սօնրա օրալը ֆըրչալս:

ՊԵՅՆԻՔ ԶԵՔԼԵՐ

Շիրակի գաւտար քէշիտէ օլունմուշ օլան
չէքլեր արասընտա էն պէօյիւլիւ 11 008,835 ինկ.
լիրասը օլուպ ինկիլթէրրա պանգասը վասըթա-
սըլլէ 1895 մուհարէպէսինին թաղմինաթընըն իւք
թագսիթի հալինտէ Զին հիւքիւմէթի թարա-
ֆընտան ճաթիսիս Մալիյէ նազըրընա քէշիտէ օ-
լունմուշ տըր: Մէղքիւր թագմինաթըն իքինճի
թագսիթի 8,225,500 ինկ. լիրասը օլուպ, իքին-
ճի էն պէօյիւք չէք տիր: Իւշիւնճիւսիւ Տը Պիր
թարաֆընտան Գիւսպի ձեւիգի գումրանիայը
սաթուռն ալմագ իշխան քէշիտէ օլունան չէք օ-
լուպ, 5,338,600 ինկ. լիրալըգ խաի: Տէօրտիւն-
ճիւսիւ Րօյի Մէյ Սքիւս փիֆէք չիրքէթի թարա-
ֆընտան Եռնիքըն Բէսըլ չիրքէթինի սաթուռն ալ-
մագ իշխան քէշիտէ էտիլմիշ օլուպ 5,173,572
ինկ. լիրասը խաի: Պէշինճիսի 1907 թարիխինտէ
ճաթիսիստա պուլունան Րուսիայը հարպ մաշ-
պուսիսինի թալիսիս իշխան Լօնտրատա ճաթիսիս
սէֆիրինէ վէրիլէն 4,860,440 լիրալըգ չէք խաի:
Այթընճըր 4,791,754 ինկ. լիրասը օլուպ, Մր.
Փիւրիսիս Մօրիլըն թարաֆընտան Մր. Բարնէ-
կինին չէլիք ագարաթընը սաթուռն ալմագ իշխան
քէշիտէ օլունմուշ խաի:

Պու իրի մէպապար ատի 20 փարալըգ փուլ
լիէ քէշիտէ հա ճիրօ էտիլիր:

Կայալը հըֆիլ էտիլմիշ օլան էն ուֆագ չէք
խսէ Մ. Ամէրիգա մալիյէսինտէն ըէիս մաաշընըն
թէպիլէսինտէ էտիլէն պիր խաթալը թագմին
իշխան Մր. Գիլիլէնտէ քէշիտէ օլունան չէք խաի:
Պու չէք պիր սէնթիլիք (10 փարալըգ) խաի:
Պագաթ ըէիս Բիլիլէնտէն պու փարալա չօգ ին-
թիյաճը օլմաաղընտան մէզքիւր չէք անթիքա
հալինտէ չարչիվէ իշինէ ալըպ սագրատը:

ՊԵՅՆ ԷԼ ՄԻԼԷԼ ԽԱՐԻԹԱ

Եագընրարտա պիր խարիթա նէշը էտիլմէյէ
պաշլանմը տըր քի. նիսպէթի հագիգլինին
1,000,000տա պիրի օլուպ, տաթիլէ ի նըսֆ իւն
նիշար կրինիչտէն հիսապ օլունաճագ, աէնիպ
սաթիւնտան հիւքսէքիք մէթրօ իլէ հիսապ է-
տիլէճէք, չէհր վէ գաւապալարըն իշարէթի վէ
գուլլանըլան ալմէթլէր վէ թապիլլէր ումուլի
պիր նէվտէն օլաճագ վէ հէր լիսանտա այնի
թապիլլէր գուլլանըլաճագ տըր: Պու սօն սէնէ-
լէրսէ կէրէք օթօմօպիլ իսթիմալը, կէրէք թէյ-
եարէնին թամիմի պէօյլէ պիր պէյն էլ միլէլ խա-
րիթանըն ինտաաընա մէճպուրիլէթ հասըլ էթմիշ
տիր: Պու պէյն էլ միլէլ խարիթանըն թէրթի-
պինէ թային օլընան գօմիսիստա Ֆրանսըլլար
լիէ ինկիլիլլէր արասընտա մէվլու ը միւպահէսէ
օլան նագթալարտան պիրի տաթիլէ ի նըսֆ իւն
նիշարըն կրինիչտէն մի եօգսա պաշգա պիր
էէրտէն մի պաշլամասը վէ մէթրօ ուսուլունըն
թամիմ էտիլմէսի խաի: Ֆրանսըլլար տաթիլէ ի
թուլըն կրինիչտէն օլմաաընա լազի օլտուլար
լաքին ինկիլիլլէր մէթրօ ուսուլունըն պիւլիւն
ինկիլիլլէր թարաֆընտան իսթիմալինէ լազի օլ-
մաաղար, պինտէն ալէյն սնճագ պու պէյն էլ
միլէլ խարիթատա մէթրօ ուսուլունը գուլլան-
մագ իլէ իքթիֆա էտիլալ:

ՄԵՔԹՈՒՊԼԱՐ

ՎԵՐ. Յ. Գ. ՊԵՐԻՊԵՐԵԱՆ ԻՉԻՆ

ԹԻՉԵՐԵԱՐ ԽԵՉՄԷԹԻ

Կրիկիա իթթիշաաընըն Այնթապտա իթթիմա
էյլէտիլի հաթիթանըն ճիւմաա կիւնիւնտէ (Յունիս
28) էօյլէտէն սօնրա Ալաթուրքա սաաթ 10½
տա Այնթապ պիրինճի քիլիսաաընտա պէօյիւք
պիր իգտիհամ հուգուրունտա Վեր. Յ. Գ.
Պիւլպիւլիան իշխան Պատ. Գրիգոր Տէր-Պօլսո-
եանըն թանթ ը լիյասէթիստէ պիր թիգքեար
լըզմէթի իճրա էտիլալ: Էվվէլա պիր իլանի
թէրէնիւմ, սօնրա պիր տուա արզ վէ Վանի
21.1-8 գրաաթ վէ թէքրար պիր իլանի թէ-
րէնիւմ էտիլալ, սօնրա Վեր. Մանուկ Միսիր-
եան թարաֆընտան միւթէվէֆիա ի միւմալիէյ-
հին մուլթասար պիր թէրճէմէ ի հալը վէրիլտի:
Վեր. Միսիրեան սէտի քի, Յակոբ Պիւլպիւլիան
անապ Այնթապը օլուպ թարիլիս վէլաաթի
1857 տիր: Էն ի թագվա պիր աիլէտէ փէրվէր-
տէ ունուպ 13-14 աննիլնտէ իքէն ատի մէք-

թէպէտէ թէպիւրմ էյլետի. Մ. Թ. գօլէճինին ու-
ֆօմօր սընֆօրնը պիթիւրտիքտէն սօնրա 1878-9տա
հէմ մուալլիմ հէմ վարզ սըֆէթիյէ Հաճի Հապիւ-
լի գարիյէսինէ իրաւ օլունուպ օրատա հիւան ի
թէէսիր պրագաւը. 1881տէ գօլէճտէն իթմամը
միւտտէթ էյլետի. Յակոբ էֆ. թապէն իրիւ-
թիյանըղա մէյյալ օլուպ հիւթիյէթ վէ լէթմաֆէթ
լէ միւթթմարֆ իտի. Կիւզէլ վէ թաթլը թա-
պիւթլը. թալիմ ու թէրպիյէյէ հալէսքիար վէ
րուհանի իշէ արղուքէյ պիր կէնճ իտի. Մ. Թ.
գօլէճինի իթմամ էյլետիքտէն սօնրա տէրհալ
Քէսապա վարզըղա կիթտի. Պիր սէնէ սօնրա
Պէյլանա կիտիպ 1883տէ Մ. Ամէրիգայա ազի-
մէթ էտէրէք էնսօվր իլմ ի իլահիսինտէ 5 սէնէ
թահսիլ ի իլմ վէ քէսպ ի մալիւմաթ էյլետիք-
տէն սօնրա, 1888տէ միւնթէնի օլուպ վաթմանը-
նա ալմաթէթ էթմէքլէ Կ. իւ. չիրքէթինէ նաղըր
թալին օլունտու. Կէճէ մէթէպլէրի, իւնսի ճէ-
միյէթլէր վէ սալր վէսալիթ ի ճաղիպէ իլէ կէնճ
լէրի ճէլպ էտէրէք մագսէտ ու խըղմէթինտէ
նալի ի մուվաֆֆազըյէթ օլտու:

1895 Ա. յնթապ լղթիչաշընտա Կ. իւ. չիր-
քէթլէրի քեամիլէն պօղուլուպ զաթի իւլ պիւն-
հէ վէ աճիլ կէօրիւնէն Պիւլպիւլեան էֆ. միւ-
պէրտէ պիր կէնճ արսլան քէսլիտի. 1896տա
Ա. յնթապ պիրինճի քիլիսա թարաֆընտան օլան
տալէթէ իճապէթ էյլէյիպ. 1897 Յուլիս 3տէ
այնի քիլիսայա չօպան թախսիս օլունտու. 1899-
տա քիլիսասընը թէրք էտիպ թալասա ազիմէթ
էյլետի. 1903-4տէ միւհիլք պիր խասթալըգաւան
թուլթուլարազ ալէլիյաթը ճէրրահիյէ իչիւն իւ-
կիլթէրրայա կիթտի. Օրատա քէսպ ի իֆազաթ
էտիպ թէքրարէն Գայսէրիյէ թարաֆլարընա ալ-
տէթ էյլետի. 1908-9տա պէթէքրար Ա. յնթապ
պիրինճի քիլիսասընըն տալէթինի գապուլ էտիպ
իքի սէնէ իֆա ի խըտմէթ էթտիքտէն սօնրա
խաթիֆասընը վէրէրէք թէպչիր ի պէշարէթէ չըգ-
աւը. Իքի սէնէ տախի ճանսիֆարանէ միւպէշ-
չիրիլք էթտիքտէն սօնրա, Հալէպտէ 1912 Մայ.
28տէ գօլէրատան թէրք ի տաղտաղաի ալէմ էյ-
լետի:

Սանիհէն, Վեր. Միպար Մնչէրեան՝ մէրհու-
մըն թալաս ճիհէթինտէ օլան տէօրթ սէնէլիք
հիւան ի խըտմէթի հազգընտա իթա ի մալիւմաթ
էտէրէք տէտի քի.

Վեր. Յ. Գ. Պիւլպիւլեան չօգ նիզամիէր-
վէր իտի. Կիւզէլ վէ միւֆիտ նիզամիար գօաւը.
Քիլիսասըն խալլը իչիւն քէնտի քէֆահը հալինի
ֆէրամուշ էտիպ սըհէթինին ստէմ ի միւսաա-

տէսինէ լաղմէն զիյատէ էմէք վէ ֆաալիյէթ
թալէպ էտէն Գայսէրիյէ քիլիսէսինին տալէթինի
գապուլ էյլետի. Նասըլ իսէ պաղը էսպապ-
տան նաշի օրատա անճազ 1½ սէնէ տէ-
վամ էտէպիլաի. Մուսխիւնէն Գայսէրիյէ տաի-
րէսինտէ թէպչիր ի պէշարէթ իչի իլէ մէշղուլ
օլտու. Պու վաղիֆէսինին իճրասընա տաիլ հէր
ճիհէթալէն կիւզէլ խապէրլէր կէլաի. Ճիտտէն
չալըշար. Կիթտիյի հէրտէ քիլիսանըն հարասընը.
Լիլէթինի թէպ վէ տօղրու թէշիսա էտէր իտի.
Մէրքէղի իթթիհատըն թէշքիլ վէ թանգիմինտէ
չօգ էմէյի օլմուշ տըր. Եէնի ուսուլար գօյտու.
«Պու շէյ պանա տօղրու կէօրիւնմէյօր» տէտիք-
տէն սօնրա հագիգաթէն օ տէտիյինին արգա-
սընտա տէմիր իրատէթ իլէ տուրուր իտի. Պիր
չօգ ալիմլէր քէնտի աաար վէ իսթիլլաթըյէ
հաշատըղը միսիլու չիմտի Վեր. Յ. Գ. Պիւլ-
պիւլեան տաիլ արտմըգտա քէնտի խըտմէթլէ-
րիյէ հաշայօր:

Պուշը միւթէագլիպ խանէնաէկեան կիւրուշը
«Սէլաաքեարըմա թէյրան էտէյիլալմ» նաղմէսինի
պիր փէրտէ ի տիլտուզանէ իլէ թէրլինիւմ էյ-
լետի:

Սօնրա Մ. Թ. գօլէճինին ըլիսի Տօգ. Մէ-
րիլ շէօյլէ իրատը քէլամ էյլետի:

Վեր. Յակոբ Պիւլպիւլեանըն վէֆաթընա ի-
նանապ իսթէմէյօրըզ. Օ հալա պէր հայաթ
տըր. էօլմէմիլ տիր. Մէրհումըն էն պէլլի թա-
պիւթը մէմտուհէ վէ չայանը թահսին խասիյէ-
թի՝ իսքիգաւէթի իտի. Նէթիճէսի հէր նէ օլա,
հինէ տէ պիլէրէք հանըլ էթմէլ վէ պիլտիյի
հագիգաթա սարըլը իտի. Քիւչիւք քէօյ քիլիսա-
լարընը ճիտտէն սէվտի. անլէր իչիւն գալպինտէ
պէօյիւք պիր իշթիլլաթը հիսս վտր իտի. Օլ
քիլիսալարտա սարֆ օլունմագ իսթէտի, անլէր
իչիւն տուա էտէր իտի. Տուա տտէմի իտի. Նի-
չիւն մուհիպալ իշտաշըմըզ վէֆաթ էյլետի. Նի-
չիւն Ասանա հատիսէսինտէն գուրթուլուպ
պէօյլէ ափանսըզ վէ մէմուլին զայրի օլարազ
էօլտիւ. «Թա քի քէնտիմիլէ տէյլի, անճազ
էօլիւլէրի տիրիլտէն Ալլանա իթիմատ էտէլիմ»
2. Կորն. 1. 9:

Սօնրա Փրօֆ. Ա. Պէգճեան չու մէպտա
պէյանը էֆքեար էյլետի:

Չօգ սիւալլար վէ «Նիչիւն»լէր վար վէ պու
նիլիւլարըն էօնիւնտէ փէք քիւչիւք գալըըզ. Սօ-
նընը կէօրմէտիյիմիլտէն սըղըլըըզ. Նիչիւն Յա-
կոբոս րէսուլ գըլըճլէ գաթլ օլունտու. Նիչիւն
Բէթլէհէմին պիտուշ մասուլարըզ զալիմ Հերով-

դէսին վահիյաթընա եւմ կիթտի, Նիյիւն Օսմանիյէտէ մուհիպպ չոպան վէ վաըզլարըմը չէհիա տիւշտիւէր: 1. Պիզ Ալլահըն հիքմէթ ու մուհապպէթինի պիզիպիյէ մուգայէսէ էտէրիզ, պինաէն ալէյհ հանըրըրը: Պէօյիւք պիր գուպպէ իւզէրինաէ կէզէն պիր գարընճա գուպպէյի նէ՞ գաստար անպայապիւզ: Պիզ սճիզ ինսանպարտա Ալլահըն պիհուտուտ հիքմէթինի նաճըր անպայապիւրիզ: 2. Ալլահըն ախազի իտարէսի էնճամընա վարմամը պիր իտարէ տիր: Ճիհանտա Ալլահըն պինա էթմէքտէ օլտըզը օլ ախազի հէյքէլ հալա իքմալ վէ իթմամ օլունմամը սըր: Հիյիյիւրիզի կէօրէիւմ, թէպիւմիյէթ վէ իթտաթը էօյրէնէիւմ: Պիր կիւն կէլէճէք քի, սէմալի միւհէնտիսին պու միւթէվէֆֆա սէվկիս իւլէրիմիզի օլ հէյքէլաէ նէլէրէ իսթիմալ էթտիյինի անպայաճաղըզ: Սահիհէն պիլէիւմ քի, պու տիւհանըն ըւս ի իտարէսինաէ հէր չէյի պիլէն վէ պիլի սէվէն պիր փէտէր վար տըր:

Պատէհու Պատ, Գր. Տէր Պօղոսեանըն տուտսը վէ պիր իյահինին թէրէնիւմիւ վէ վէր. Մ. Մնչէրեանըն պէրէքէթ տուտսըյէ խըզմէթէ իսթմա վէրիւտի:

Անթապ

8042. Ս. ԼՍԳԻՃԵԱՆ

ՍՕՆ ԽԱՊԵՐԼԵՐ

Խ Ա Ր Ի Ճ Ի

Այնանիա. — Այնանիանըն Բիյէլ չէհրինէ թապի Զպիր գարիյէտէ 5 Ինկիլիզէր ճառուս մագամընտա տէրտէսթ վէ թէվֆիզ էտիւրիլէր տիր: Անլէրին եէտէրինաէ պիր միգտար չիւպհէ տավէթ էտէն ֆօթօգրաֆար պուլունմը տըր: Այման վէ խուտուտա Ինկիլիզ մաթպուլաթը պու պապտէ պէյանը թէլաշ էթմէքտէ պուլունմը տըրար: Զիրա Ինկիլթէրա գանուննամէսի մուհիպպինճէ՝ հէր պիր մահպուս միւհրիւմ իսիյինէ հիւքմ վէրիլտիյի վագթա գատար պիսուշ սայըլըր, հալ չու քի, Այմանիատա պիր մալնուսուն պիսուշ իսիյինէ հիւքմ վէրիլմէտիքճէ մէլքիւր քիմսէ միւհրիւմ աստ էտիլտիյիտէն, մէլքիւր Ինկիլիզէրին մուհաքէմէլէրինին ուզուն աիւրմէսինաէն վէ պէօյէճէ անլէրին ուզուն վագըթ մահպուս պրագըլմալարընտան գօրգուլոյօր իտի: Լաքին հիւքիւմէթ անլէրի իթհամ իչիւն փէք քիտաֆի սէպէպլէրէ տէսթրէս օլամայարագ, վէ անլէրի ուզուն ուզատը մուհաքէմէ էտէրէք եէնի միւլքիլաթ մէյտանա կէթիւրմէյի միւնասիպ սայմայա-

րագ սալը վէրիլ տիր: Այման մաթպուս թըրտան պիր գըսմը անլէրին եէտինաէ ֆօթօգրաֆար պուլունմը օլաուզու հալաէ սուրէթ ի չէտիտէտէ մուհաքէմէ վէ իճապը հալաէ թէճզիյէ էտիլմէլէրի մուգթագի իտիյինի իտիտա, տիկէր պիր գըսմը տա սալթ տէրտէսթին անլէրէ քիտաֆի պիր տէրս օլաուզընը պէյան էտիյօրար: — Էսսէն չէհրինաէ Գրուփ չէլիք ֆապրիգասընըն թէէսիսինին 100 իւնճիւ սէնէ ի տէվրիյէսի իճրա օլունմաշ, վէ անաէ իմփէրաթօր հագըրէթլէրի պալ վէքի վէ սաիր ըիճալ հագըր պուլունմուշ տըր: Զիյնէթին խիթաթընտա Գրուփըն սահիպլէրի գըսմէն քէնտի ամէլէլէրինէ թէվլի օլունմադ, վէ գրսմէն տուուրը խայրիյէյէ սարֆ օլունմադ մագսէտիյէ 700,000 Լնկ. ըրտար վէրմիլ տիլէր: Պու ֆապրիգաստա էլիւվմ 70,000 ամէլէ պուլունույօր: — Այմանիանըն Ուէսթֆալիա քէօմիւր մատնլէրինաէ, Կէրթէ նամ գարիլտէ պիր մատնէ քէօմիւրիւ օճաղընտա միւտնիլ պիր գազա վուզու պուլուպ 103 քիմսէ թէլէֆ օլունշ, վէ 100 ի միւթէճալուզ ամէլէ չէօքիւնթիւ ալթընտա գալմը օլուպ, անլէրին թախիսի իսէ իմքիւնսըզ կէօրիւնիւյօր իմիլ: Օճազտա ալիւմ փաթլայըլար վէ իշթիալաթ վուզու պուլմը տըր:

Մ. Ամէրիգա. — Փանտմա գանալընտան վիւրուտ էտէճէք օլան Մ. Ամէրիգա սէֆինէլէրինտէն վէրիլ ալմադ իչիւն օլան լահիա Սէնէյթտէ 15է գարչը 47 ըլէյիլէ գապուլ էտիլմիլ տիր: Մէլքիւր լահիայա չէօյէ պիր թատիլաթ իլալէ էտիլմիլ տիր, չէօյէ քի, Մ. Ամէրիգա սէֆինէլէրինտէն սալթ ախյարը էճնէպիլէտէ ետիլմը, ետնի Մ. Ամէրիգա մամուլաթը օլմայան սէֆինէլէր Փանտմա գանալընտան կէչմէք իչիւն վէրիլ վէրէճէքլէր տիր: Պու նիլամ Մ. Ամէրիգանըն տախիլ թիճարէթինի թէվլիլէ խատըմ օլաճաղը կիպի, մէլքիւր գանալ հագընտա Ինկիլթէրիանըն թալէպինէ Մ. Ամէրիգանըն վէրէճէլի ճէվապը տախի թալին էտէճէք տիր կէօրիւնիւյօր: — Մր. Լուզվէլթ Մ. Ամէրիգաստ իւչիւնճիւ պիր ֆըրգա ի սիյասի թէէսի սինաէ մուվաֆֆադ օլմուշ տըր: Օգտ. Ծալ պու «Միլթրազըր ֆըրգա»նըն մէճիւսի սւմու միսի Շիգալօտա իճթիւմա էթիլիլ, վէ քէնտի մէսլէյինի իզան էյլէմիլ տիր: Պու ֆըրգա տախի ըլիսիլք իչիւն քէնտի նամզէտինի ինթիլապ էտիլ իչէ պաշայաճաղար տըր: Պու սուրէթլէ միլլէթին էօնիւնտէ իւլ ֆըրգա նամզէտլէրի պուլունաճաղ տըր: — Ամէրիգանըն չարիվարի

դազեթալարընտա րիփըպլիգան փարթի ֆիլ, Տէմոգրաթ փարթի մէրքէպ րէսմիյլէ իշարէթ է-տիտիյի կիպի պու եէնի ֆարթի տէ էր-քէք կէյիք (Պուշ-Մուս) րէսմի իլէ կէօսթէ-րիլէճէք տիր: — Փափա հազրէթլէրի փէ-րուտա եէրլի Ամէրիգալըլարա լասթիգ թաճիր-լէրի թարաֆընտան էտիլէն թէատտիյաթ հազ-գընտա խապէր ալմըշ օլարաք, ճէնուպի Ամէ-րիգա եպիսկոպոսլարընա պիր յըջաքէրալիան կէօնտէրիպ, օ եէրլիլէրին սաատէթ ի հալլարընը թէէմին էթմէլէրին թալէպ էթմիշ, վէ պու եազընլարտա անլէրին արաւընա միսիօնէրլէր կէօնտէրէճէյինի վաս էլլէմիշ տիր:

Միւքէնէվլի. — Ձայք զազէթասը պիր պէնտինտէ տէյօր քի, Բուսիանըն Պահր Ը Սիյահ տօնանմասը տա պահր Ը Սէֆիտ տօնան-մալարը իլէ պիրլէշիրտէ՝ իթիլաֆ Ը միւսէլլէսին պահր Ը Սէֆիտ գուզվէթի Ծ4 փարէ սէֆինէ-տէն իպարէթ օլաճաք, հալ շու քի՝ Ավսթրիա-Իթալիա սէֆանի ի պահրիլէսի անճաք 21 փարէ տիր: — Սօֆիատա Սամանը սէֆարէթի տալրէ պինտէ խալլի միւստէթ ճասուլուզ էթմիշ օլան մէշհուր պուլկար գօմիթէսի րէիսի էֆթիմ համ քիմաէ Արնաւուտ գըյաֆէթի իլէ Իսթանպուլ կէ-լիպ Պապ Ը Ալի ճիվարընտա ճասուլուզալ մէշ-ղուլ պուլունմոռ իսէ տէ փօրիպէր թարաֆընտան տէրտէսթ էտիլմիշ տիր: — Իթալիանըն Սէսինա շէ-րի գուրպինտէ վազը Սթրօմպօլի աթէշ ֆիշան տաղը խարիգ իւլ ատէ սուրէթտէ ֆէվլըան էթ-միշ ղուլպ աթէշ վէ գօլու թիւթիւն ֆըշգըրմաքտա իմիշ: Ավսթրիա վէ Պուլկարիտա տախի իսաֆիֆ հարաքէթ ի արզ սարսընթըլարը վուզու պուլմուշ տըր: — Հայիթի աստաընըն մէրքէպի շէհրի օլան Փօրթօ-Փրէնտտէ րէիսի հիւքիւմէթին սէ-րալը գուրպինտէ պօմպա փաթլումը՝ վէ պա րութիանէ տախի իշթիպ էտէրէք պիւթիւն շէհրի սարսմը, վէ րէիսի ճիւմհուր տախի տախիլ օլարաք 400 քիշի իլէլէֆ օլմուշ տըր: Սէրայ թէքմիլէն հանմըշ տըր: Պու վա-գընանըն միւսէպպիպլէրի ոտանըն ղնկիւրվա-րալանլարը օլտուզու պանն օլունույօր: — Իրանտա՝ Շիրազ Պուշիր Էօլունտա պիր էշգըյա չէթէսի 260 ժանտարմատան միւրէքքէպ ղուլպ իքի Իսվէշ զապիթին թանթ Ը գօմանտա-ընտա պուլունան պիր միւֆրէզէյի տաղըթմըշ տըր: Ժանտարմալար քիւլլիլէն միւննէկիմ օլ-մուշար վէ պիր թօփ իլէ թիւֆէնկիլէր էշգըյա էլինէ կէշմիշ տիր: Շահ Ը մախլու Իրանա ալ-տէթ էտէրէք թախթը իսթիրտա տէթմէք մազ-սէտիլլէ կինէ չապալամաք նիլէթինտէ պուլու-նույօր իմիշ: — Ֆրանսա պաշ վէքիլ վէ Ռարի-

ճիլէ նազըրը Մ. Փուանգարէնին Սան Փէթէրս-պուրկու զիյարէթի միւնասիպէթիլլէ Ձար հազ-րէթլէրի իլէ աիլէ ի իմիէրաթօրի վէ նիւզգար վէ էքեապիր ի հիւքիւմէթ հազըր օլտուզու հալտէ 60,000 քիշիլիք պիր գըթա ի ասքէրիլէ իլէ պիր րէսմի կէշիտ իճրա օլունմուշ վէ Փուանգարէ՝ Բուսիա ասաքիրինին միւքէմէլլի-յէթ վէ ինթիզամընտան տօլալը Ձար Նիքօյա իլէ Հայպիլէ նազըրընը թէպլիք էթմիշ տիր: Պու զիյարէթին մազսէտինէ տախի տէվէրան էթմէքտէ օլան խապէրլէրտէն հիւլ պիրի հալա մէվուզ սալըմայօր:

Ա Ձ Գ Ա Յ Ի Ն

Ազգ. Ժողով կէշէն Ճիւմաա կիւնիւ ագտը իճթիմա էտէրէք վարչութիւն թարաֆընտան Ղեւոնդ Վարդապետին մէսէլէսինէ տախի թազ-տիմ օլունան պիր մէքիլուպու թանթ Ը միւզա-քէրէյէ ալմըշ տըր: Ղեւոնդ Վարդապետ 1909 տա Ազգ. Ժողով թարաֆընտան միլլէթէ 11,262 լիրա թէտիլէյէ մահքիւմ էտիլմիշ, վէ միւմաի-լէյէ վազթըլլէ Երուսաղէմ վանքը հիսապընա 4,702 լիրալըք էմաք տաթուն ալմըշ իտիլինի իտտիա էթմիշ իսէ տէ, մէշքիւր իտտիալը տա-խի րէտա էտիլմիշ իսիս: Վարչութիւն Ղեւոնդ Վարդապետին շէյսուլէթ վէ խասթալըղընը հի-ապա ալարաք, էմաք Ը մէշքիւրէյի մահիւլ թէշիլքէսինտէն իսէլաա էթմէք իւզրէ անլէրին տէրնալ միլլէթին իսմինէ ֆէրապ էտիլմէսինի, վէ պազի տէշն մէսէլէսինին տախի պիր մէճիսի հաքէմ հուզուրունտա թէսվիլէ էտիլմէսինի թէքիլիք էլլէմիշ տիր: Սէճիս խալլի միւզաքէ-րէտէն սօնրա՝ Ղեւոնդ Վարդապետին նամընա մուգայէտ էմաքըն տէրնալ ֆէրաղընը վարչու-թիւնա հէվալէ, վէ պօրճ մէսէլէսինի տախի պիր մէճիսի ի հաքէմէ կիթմէղտէն թէքարէն թէա-գիլք օլունմաք իւզրէ հէյէթ ի մախսուսէսինէ հէվալէ էլլէմէքիլլէ գարար վէլմիշ տիր: — Կէ-չէն հաֆթա գարֆընտա Մուշ վէ Պիթիս Ա. ռաջնուրդլարընտան վիւրուտ էտէն մէքթուպար-տա՝ շարգի էյալէթլէրտէ հալա գաթլ ու ճէրհին տէվամ էթմէքտէ իտիլի, վէ հիւքիւմէթէ էտի-լէն միւրէճաաթըն հիշ պիր նէթիճէ վէրմէտիլի պէյան օլունարաք, Իսթանպուլ միւմքին օլան թէտապիրին իսթիմալի թալէպ էտիլմիշ տիր: — Կէշէն Ճիւմաա էրթէսի կիւնիւ Փաթրիգ Սրբա-զան Ատիլլէ նազըրը Հիւսէյին հիւմի փաշայը զիյարէթլէ շարգի էյալէթլէրին ալվալ Ը հազըրէ-սինէ տախի վիւրուտ էտէն խապէրլէրի թազտիմ,

վէ օլ պապոնէ իճապ էտէն թէտապիրն սէրիէն իթթիխազ օլունմասընը թալէպ էյլէմիշ տիր։ Ատ- լիյէ նազըրը, Սասարազամ, Հարպիյէ վէ ինարի- ճիյէ նազըրարը պիր միւտտէթ միւզաքէրէ էթ- տիքսէն սօնրա, Հարպիյէ նազըրը թարաֆըն- տան՝ ասալիշի իխլալ վէ էնպիւնին սէլամէթինի սէլպ էտէն պիլ ճիւմլէ ճինայէթ վէ էֆալը միւֆսիտանէյէ տէրնալ էնճամ վէրիւմէսի, վէ պու խուսուստա մէմուրիյն ի միւլքիւէյէ լազըմ կէլէն մուսվէնէթտէ պուլունմալարը իչիւն՝ Պիթիլիս վէ Վան ասքէրի գօմանտանլարընա էլա- միր ի լազըմէ իթա օլունմը տըր։ — Փսանայ գազասընա (Սասուն) թապի 50տէն գիյատէ էր- մէնի գարիյէլէրի թարաֆընտան Փաթրիգխանէ- յէ կէօնտէրիւն պիր մահզէր ի ումումիտէ մէզ- քիւր գարիյէլէրին եէօքիւնէն մէքթէպ վէ հէր կէօնէ վէսաթի ի թալիմիյէտէն մահրում իտիյի պէյան, վէ Միւզգեալ թարաֆընտան Մատինտէ, Առաքեայց վանլընտա պիր մէքթէպ աչըմասը թալէպ օլունմը տըր։ Եյէր լազըմ կէլէն չարէ լէր իսթիմալ օլունմազ իսէ՝ չօճուգլարը սօղազ- լարտա օյնամազ իլէ վազթ կէլէրէն, պու գա- րիյէլէր պիր գաչ սէնէ սօնրա միլլի հայաթ ու տաթտան մահրում գալաճազլարընը տա իլավէ էթմիշէր տիր։ — Էջմիածին Կաթողիկոսը Փաթրիգխանէյէ խուսուսի պիր կոնդակ կէօն- տէրէրէք, Օրմանեան Արքեպիսկոպոսըն մէրա- սիմի ռուհանիյէ իճրասընտան մէն էտիլմէսինին էսպապընը սիւալ, վէ իսլատէթ ի ռուհանիյէյէ իշթիրաք էթմէք իւզրէ, միւմաիլէյին սէրպէսթ պրազըմասընը էմր էյլէմիշ տիր։ Իշիտիտիլինէ նազարէն Փաթրիգ Ս. պու կոնդակը հէլէթ ի մախտուսէսինէ թէսլիմ էտէճէք եէրտէ քէնտի եանընտա ալը գօյմուշ տըր։ — Մէարիֆ նա- զըրը քէսրէթ ի մէշղուլիյէթի հասէպիյէ Փաթ- րիգ Ս.ա իատէ ի վիզիթա էթմէք իւզրէ, պաշ քեաթիպլէրտէն Մուսթաֆա Րէշիտ պէյի Փաթ- րիգխանէյէ իզամ, վէ հազընտա չախսէն կէօ- րիւշմէք էմէլինտէ պուլունմուղունու տա պէ- յան էյլէմիշ տիր։ — Սեպ. 30տա Էջմիածինտէ Վարազայ ինչ եօրթուսու միւնասիպէթիլէ Միւռոն թագտիսի իճրա օլունմազ տըր։ — Էրզրումտա պուլունման Սանասարեան մէքթէպի վեհ. Կաթողիկոսըն էմրիյէ Սըվազա նազլ օ- լունմազ տըր։ Էրզրում էհալիսինին պիր զըս- մը պու գարարա գարըն կէլմիշէր, վէ պիր թազըմ էտէվաթըն հօյա չըգաճաղը վազթտա անը մէն էթմէյէ չալըմըչար տըր։ — Ամէրի- գատա պուլունման Չանազ Գալէլի Էրմէնիլէր

Չանազ Գալէ էհալիսինին ազլի վէ ախլազի թէ- րազզըսընա խըտմէթ էթմէք իւզրէ Պօսթընտա Կրքասիւրազ նամըյա պիր ճէմիյէթ թէշքիլ էթ- միշէր տիր։ — Հիւքիւմէթ Անատօլուտա Էր- մէնիլէր իլէ Բիւրտլէր արասընտաքի արազի մէ- սէլէսինին պիր ան էվվէլ հալը վէ Միւսլիմ վէ զայր ի Միւսլիմ էհալի արասընտա մէղքիւր մէ- սէլէ եիւզիւնտէն թէհատտիւս էտէն միւնա- զաաթ վէ միւշքիլաթըն էօնիւնիւ ալմազ իւզրէ լազըմ կէլէն չարէլէրի թէտգիգ, վէ միւթէ- լաա էթմէք իչինի Տախիլիյէ նազըրընա իհալէ էթմիշ տիր։

ՓՐՕ. ՃԷՄԱԱԹԸ

Մ. Ամէրիգատա պուլունման Ինճիլի Էրմէնի քիլիսէլէրին սէնէվի միուքիւնը Լօրէնտէ իճթի- մա էթմիշ տիր։ Պու միուքիւն տախիլէրինտէ 25 մահալէրտէ ռուհանի խըտմէթիլէր իճրա օլուն- մազտա, վէ պու խըտմէթիլէրտէ թագրիպէն 1,300 քիշի հազըր պուլունմազտա տըր։ — Խարիւմէթ միուքիւնը ազասընտան օլուպ՝ 13 սէնէտէն պէրու Ամէրիգատա պուլունման Պատ. Նիկօղոս Կիւլէսէրեան Յունիս 30տա Հարթ- ֆըրտա վէֆաթ էյլէմիշ տիր։ — Տօգ. Ա. Նազգաչեան Իթալիա վէ Իսվիլէրայա օլան սէլ- յահաթընը պիթիւրմիշ օլուպ կէլէն հաթթանըն ձիւմա կիւնիւ շէհրիմիղէ ալտէթ էյլէմիշ տիր։ — Սիվաս միսիօնէրի Մր. Հ. Թ. Փէրիյէ 50 սէնէ էվվէլ օրատան տիիլօմա ալտըրը Ուիլեմս գօլէճ Տօգթօրալ Տիւփիւնքի իւնվանընը վէրմիշ տիր։ — Մէրզիֆուն միսիօնէրի Տօգ. Հոււայթ Եօղ- զատ. Կըրշէր վէ Էնգարէ թարաֆլարընա պիր սէյյահաթ իճրա էտէրէք շէհրիմիղէ վասըլ օլ- մուշ, վէ տիկէր միսիօնէրիլէր պէրապէր տիւն Մէրզիֆունա ազիմէթ էյլէմիշ տիր։

ՏԱԽԻԼԻ

Հարհիթ ի աղ. — Կէլէն Փէնճէնպիսի կէճէսի սաաթ ալաֆ. Իւշ պուշուղա պէշ գալա Իսթան- պօլտա չիմալը չարգտան ճէնուպը չարգա տօղ- րու թախմինէն 25 սանիյէ գատար տէվամ է- տէն չիտտէթիլի պիր հարաքէթ ի աղ վուզու պուլունմաշ տըր։ Հարաքէթ փէք աղ ֆաարլէլէր իլէ իւշ տէֆա հիսս օլունուպ սօնրաքի նիսպէ- թէն փէք խաֆիֆ, իքինճիսի իսէ պիթինճիտէն իսպիլճէ չիտտէթիլի օյմուշ տըր։ Եինէ տէ սու- րէթ ի ումումիյէտէ վէլլէլէ օ գատար չիտտէթիլի իտի քի, 8 սանիյէ գատար տէվամ էտէն իլք գըսմաա պիլէ հէր քէս սէհէրին տէրին ուշգու-

սընտան ուշանալու պոլլուսույորտը: Իսթանպուլում էվլեր երեքսէք վէ հալլուսըզ օլտուղընաուն է-հալլի ուշանալընտա հիշ պիր թարաֆա գրպու-նամայարագ հէր քէս պոլլուսուսըզ հէրտէ քէնտի սօն նասիպլինէ ինթիզար էտիյօրտը: Է-հալլի հարաքէթին իսթամընտա անըն թէքրար վուգուլի ինթիմալինտէն գօրգարագ վէ օ վագթ-տա սօզագտա պոլլուսնագ մէմնու իտիյինէ ըաղմէն կէճէլիքլէրլէ տիշարը տէօքիւլմիւզ վէ չօգ քիմէլէր կիւն աղարընճայտաէք աչըզ մէյ-տանկարտա պոլլուսնըշլար տըր: Զէլզէլէնին պու գատար շիտտէթինէ ըաղմէն նուֆուսնա հիշ պիր զայաթ վուգու պոլլումամը, անճագ պազը պի նալար ճիւզի եա քիւլլի խասարտիտէ օլմուշ տըր, պոլլար արասընտա էն մուհիմի Օրթա-քէօյ ճամիսի վէ Պայագիւս հանկըն գուլէսի տիր: Թաշրալարսա հարաֆիք ի աղ. — Հարաքէթ աշի վագթմտա իզմիր: Պրուսա վէ էտիրնէ վիլայէթլէրինտէ տախի հիսս օլունմուշ տըր: Էն չօգ խասարտիտէ օլան մահալլար էտիրնէ վի-լայէթլինտէ պոլլուսնագտա տըր: Վիլայէթ ի մէզքիւրէտէ նիշէ գարիլէր քեամիլէն խարապ օլմուշ տըր: Պազը գարիլէրտէ հարէքէթին տօղրուտան թէլէֆ էթալի խանէլէր աղ իսէ տէ, հարաքէթ վասթամըլա զուհուր էտէն հա-րիգ պագի խանէլէրին քեամֆէթիլի թէլէֆ էթ-միշ տիր: Էն չօգ զիյան կէօրէն մահալլարն է-սամիսի վէ օրալարտա վուգու պոլլան խասա-րաթըն միգտարը պէր վէճի աթի տիր: Զա-նագգալի. — Սահիլտէ պոլլուսնա ճիւլէ պինա-լար խարապ օլմուշ վէ 10 նուֆուս թէլէֆ օլ-մուշ տըր: Կիլիպօլու. — 300 խանէ խարապ օլ-մուշ վէ 7-800 քիշի էնզաղ ալթընտա գալմըշ տըր: Շարֆօյ. — 1200 խանէտէն հալընըզ 30-40 խանէ գուրթուլմուշ տըր: Միւրեֆթե. — 800 խանէտէն հալընըզ 30-40 խանէ գուրթուլմուշ, պոլլար տա սօնրատան զուհուր էտէն հարիգ-տէն թէլէֆ օլմուշլար տըր: Զօրա. — Պիւթիւն չէնի խարապ օլմուշ տըր, 50 թէլէֆաթ վէ 200 մէճրուլ վար տըր: Կանօզ. — 800 խանէտէն ան-ճագ պիր գաչը խէլաս օլմուշ տըր, 300 գատար թէլէֆաթ վէ մէճրուլ: Էրեյլի (Մարմարա). — 4,000 խանէտէն պէօյլէք պիր գըսմը խարապ օլմուշ վէ նուֆուսնա չօգ թէլէֆաթ վագը օլ-մուշ իսէ տէ, թամի աուէտի անլաշըլմամըշ տըր: Թիֆլիսաղ. — 15 խանէ, պիր մէքթէպ, պիր ճամի, պիր հօթէլ վէ սաաթ գուլէսի խա-րապ օլմուշ տըր: Զօրլու. — Հարէքէթ ի աղ չօգ զիյան վէրմէմիշ իսէ տէ, զուհուր էտէն

հանկընտան 200 խանէ թէլէֆ օլմուշ տըր: Միւրեֆթէ թարաֆընտա գէմին խալլիճէ հարը-մըշ վէ պազը մահալլէրտէն սըճագ սու ագմաղա պաշլարն տըր: Հարէքէթին թէվէսսիւ էթտիյի պիլ ճիւլէ մահալլէրտէ նուֆուսնա թէլէֆաթըն միգտարը 3,000 հիսսապ օլունույօր, վէ պիհի-սապ քիմէլէր պիվայէ գալմըշլար տըր: — Տիւ-չարը ֆէլաքէթ օլան սանքի քեամիլէն Րուժ էնալիսինտէն իպարէթ օլտուղընտան Րուժ Փաթ-րիգիսանէսի միւհիմաճիյնէ կէօնտէրիլմէք իւղրէ տէրնալ խանէ ճէմինէ պաշլարն տըր: Հիւքիւ-մէթ թարաֆընտան տախի 300,000 դըշ. 10,000 օգգա էքմէք վէ 100 գատար չատըր կէօնտէ-րիլմիշ տիր: — Պիր գաշ կիւնտէն պէրու-ֆարլը ճիւլէթլէրտէն մէճրուլ վէ պիքէս օլան նիշէ քիմէլէր իսթանպուլա նազլ օլունուպ, միւնասիպ խասթախանէլէրէ վէ խալլարթխանէ-լէրէ թէսլիմ էտիրմէքտէ տիրլէր:

Արնապուսդուզ ահիլալը. — Րուէսա ի սա-սաթ իլէ հէյէթ ի մախսուսէ տրասընտա ճէրէ-յան էտէն միւզաքէրաթի հալա պիր նէթիճէյէ կէլմէմիշ տիր: Սօն խապէրլէրէ նազարէն Ար-նապուսդար 13 գատար թէքլիֆաթտա պոլլու-յօրլար, վէ թէքլիֆաթ ը մէզքիւրէ պիլ ումուժ պիր մէմէքէթ էնալիսինն, վէ սատըզ թէպա-սընըն կէօնէնմէք կէրէք իտիյի իսթիյազ վէ հուգուզ ը միւհիթէվի պոլլուսնալընտան, հիւ-քիւմէթ անլէրի գապուլա հազլը տըր: Ան-ճագ Արնապուսդարն զլման ը ասալիշտէ քէն-տի խըզմէթ ի ասքէրլիլէրինի Արնապուս-լուգտա իֆա էտիպ, զէման ը հարպտա իսէ իս-թէնիլէն եէրէ սէվզ օլունապիլիճէքլէրինէ տաիր էտիրլէն թէքլիֆ հիւքիւմէթճէ գապիլի գապուլ կէօրիւնմէյօր: — Հիւմի փաշա պիր կազէթա մուխպիրինէ, Արնապուսդարա հիւքիւմէթճէ միւմքին վէ լաղըմ օլան հէր միւսաստէ էտիր-տիքտէն սօնրա անլէր պէյան ը իթաաթ էթմէզ-լէր իսէ, պոլլըն մէսուլիլէթի քէնտիլէրինէ ախտ օլաճաղընը պէյան էթմիշ տիր:

Իրաքիա մուհարեպիսի. — Օգոս. 9տա իթալիանլար Զուլարա իւզէրինէ պօմպարտը-ման էթմիշլէր, ասաքիր ի Օսմանիյէ վէ Արապ-լար սահիլի թէրք իլէ իշէրիլէրէ չէքիլմէյէ մէճ-պուր օլմուշլար տըր: Վէ Օգոստոս 10տա թէք-լար պահրէն վէ պէրլէն իւշ պուշուզ սաաթ գատար պօմպարտըման նէթիճէսինտէ Զուլարա թէքմիլէն իթալիանլարն էլինտէ գալմըշ տըր: Արապլար վէ ասաքիր ի Օսմանիյէ պոլլա մու-

իւղէրինէ հիւճիւմ էթմիչէր, վէ տէօրթ սաաթ տէվամ էտէն պիր մուհարէպէտէն սօնրա րիճաթա մէճպուր օլուուչար տըր:

Գարասաղ հուռոս միւսասկուհի. — Գարատաղ հուսուտունտա Գարատաղըլար օսմանլը հուսուտ գարագոլլարը իւղէրինէ հիւճիւմ էտէրէք, օրատա պուլունան էսիհէ վէ էրգաքը զապթ վէ էպիլիէյի իհրագ էյլէմիչէր խոի: Պուսուն իւղէրինէ Գարատաղ Օսմանլը սէֆիրի Ալֆրէտ Րիւսթէմ պէյին Գարատաղ հիւճիւմէթինէ պիր պէյաննամէ թագսիւմ էտէրէք 24 սաաթա գատար թագմինաթ վէրիմէսինի, հօգ իսէ իքի հիւճիւմէթլէր արասունտա գաթը լազա էտիլէճէյինի պէյան էթմիչ իտիլինէ տաիր պիր շայիա վուգու պուլուուչ իսէ տէ շայիա ի մէզքիւր մուսախէրէն թէքլիպ էտիլիչ տիր: Մահալը հատիսէտէ թէֆթիշաթ իճրասը իչիւն Գարատաղը վէ Օսմանլըլարտան իպարէթ պիր հէյէթ ի մուսթէլիթէ թէչէքքիւլ էթմիչ տիր: Գարատաղ հիւճիւմէթի Չէթինէտէ պուլունան սիւֆէրա ի էճնէպիլիէ պիր թամիւմ հօլլայարագ, Գարատաղ-Օսմանլը հուսուտունտա վուգու պուլան հատիսաթըն սէպէպի հուսուտըն թային էտիլմէմէսի իտիլինի պէյան վէ օլ պապսէ պիր չարէ պուլունմասընը թալէպ էյլէմիչ տիր:

Միքհէկվիլի. — Հարպիյէ նազըրը պիլ ճիւմէ օլտու մէրքէլէրինէ պիրէր թամիւմ կէօստէրէք ասաքիր վէ զապըթանըն սիյասէթլէ իշթիւղալ էթմէմէսինի իսթար էթմիչ տիր: — Էսքի Շէհրատէ ինթիսապաթը ախրէտէ իթիլաֆ ֆըրգասընտան հապս էտիլէն 26 քիմսէլէր սէրպէսթ պրագըլմըչար տըր: — Մէճլիս ի վիւքէլատան Գեամիլ փաշանըն թահթը ըրիյասէթինտէ, Ատիլիէ, Նաֆիլիէ, Տախիլիլիէ վէ իւարիճիլիէ նազըրլարընտան իպարէթ օլմագ իւղրէ պիր հէյէթ ի ֆէվգէլատէ թէչէքքիւլ էթմիչ տիր: Հէյէթ ի մէզքիւրէ կէճէլէրի Գեամիլ փաշանըն խանէսին տէ ագաթ իճթիմա էտէրէք մէմլէքէթին ումուրը իտարէսիլիէ պազատար էհէմ մէսէլէլէրէ տաիր թէֆթիշաթտա պուլունուպ մէճլիս ի վիւքէլայա ըաֆօրլար թագսիւմ էտէճէք տիր: — Իթթիհատ ճէմիլէթինին պէլլի ազալարընտան Ճալիտ, Թալաթ, Նիհատ վէ Միւնիր պէլլէր Սէլանիլիէ միւսթէվէճճիհէն իսթանպօլատան հարաքէթ էյլէմիչէր տիր: — Թալաթ պէյին էհալլի ինթիլալա սէվգ էտէն պիր թագըմ թէչէպպիւսաթտա պուլունմասընտան տօլայը տէրտէսթ օլունմը իտիլի սէօլլէնմէքտէ իսէ տէ, հալա թասաթիգ էտիլմէմիչ տիր: — Գօչա.

նատա իշթիլալ էտէն իքի պօմպա նէթիճէսինտէ թիւրք վէ Պուլկարլարտան 200 գատար քիմսէլէր մէճրուհ վէ թէլէֆ օլմուչար խոի: Պու վազըն իւղէրինէ թիւրքլէր մէզքիւր պօմպալարըն Պուլկարլար թարաֆընտան վազ էտիլտիլինէ զահիպ օլարագ Պուլկարլարտան 120 քիլի թէլէֆ վէ 400 քիլի ճէրհ էթմիչէր տիր: — Տախիլիլիէ նազըրը Ջիյա փաշա Տախիլիլիէ նէզարէթինէ միւսթէլիգ իճրասթտան տօլայը քէնտիսի իլէ սատրազամ արասընտա նօգթա ի նազար իսթիլաֆը զուհուր էթմէսի նէթիճէսինտէ իսթիֆա էթմիչ վէ իսթիֆասը գապուլ օլունմուչ տըր: Պու իճրասթ միլանընտա էն մուհիմի իսէ պազը վալիլէրին թէպտիլի մէսէլէսի օլտուղուանալըմը տըր: — Սունուֆը ասքէրիլիէն գաթիլէն սիյասէթլէ իշթիլալ էյլէմէմէլէրի զըմնընտա շէրէֆաստըր օլան իրատէ ի միլիւքեանէլէ թէվիլիգէն, կէչէն փազար էրթէսի Հարպիլիէ նազըրը Նազըմ փաշա հազրէթլէրի Հարպիլիէ նէզարէթի տէվաթի վէ չիւպէլէր ըէիլէրինի նէզսինէ ճէլպ էտէրէք մէրասիւմ ի մախսուսէ իլէ էվլէլա քէնտիսի Գուրան իւղէրինէ եէմին վէրմիչ վէ սէնէա իթա էթմիչ վէ սօնրա բուէսսա տախի ալիի վէճէլէ եէմին էտէրէք սէնէա վէրմիլիլէր տիր: Տէվաթիլէ մէմուր զապըթան տախի ալիի մէրասիւմ իլէ եէմին էթմիլիլէր տիր: — Պիր գաշ Թարապիլընլար «Մէճլիս ի Մէպուսան տաղըլտըղընտա 10,000 քիմսէ իլէ գանըմըլ տէօքմէլիէ հազըրը» մէլալընտա պէյանաթտա պուլունմը օլտուգլարընտան թէֆգիֆ օլունմըչար տըր — Գօչանա գըթալընտան տօլայը փրօթէսթօ էթմէք մագսէտիլիէ, Սօֆիատա 30,000 քիլիտէն իպարէթ զայէթ ազիւմ պիր միքիլի վուգու պուլուպ անտէ պիլ ճիւմէ սիյասի ֆըրգալար մուրախիսալարը հազըր պուլունմը վէ միւսթէատիս իսթիլալէր թիւրքլէրին Մաղէտօնիատաքի թալը ու մուսթէլէլէրինի չիտաթլէ թագպիհտէն սօնրա Պուլղարիսթանըն հիւքիւմէթ ի Օսմանիլիէ գարչը մէթին վէ գաթի պիր իսթթը հարաքէթ իթթիսալ վէ լազըմ կէլտիլիտէ հարպը իսթիլար էյլէմէսինի ալմը գաթի իլէ թալէպ էյլէմէլիլէր տիր: Պու նէվ միքիլիլէր Պուլղարիսթանըն սաիր չէլլէրինտէ տէ տէվամ էտէճէք տիր: — Ուրֆա ճիւլարընտա հալընը Յունիս ալընտա 25 ճիւսայէթ վուգու պուլունուչ տըր — Սապըգ մէպուսլարտան իսալի պիր գըմը արթըգ պուրանա վալիֆէլէրինին պիլմիչ օլտուղունը գապուլ իլէ իսարճը բահլարընը ալմը տըրլար:

ԻՆԹԻԽԱՊԸ ՄԵՊՈՒՍԱՆ ԳԱՆՈՒՆՈՒ

(Էնայիմիզ ԵՆԻ պիր ինթիխապաթ տէվրէ- սինէ պաշլամագ իւզրէ իքէն պու պապտէ քէն- տիլէրէ սուհուլէթ օլմագ իւզրէ Ինթիխապա Մէպուսան գանունունուն էնայիյէ ալագատար օլան գրսմարընը Բաննիւմատա նէչը էթմէքիք միւնասիպ կէօրիւմիւշ տիր: ԲԱՀՆԻԻՄԱ)

1իննի մասսէ.— Մէմալիք Օսմանիյէտէ մէպուսան ինթիխապա սանճագլար իթիպարըյէ իճրա գըլընաճագ վէ հէր սանճագ պիր տաիրէ ի ինթիխապիյէ վէ հէր նահիյէ պիր չիւպէ ի ին- թիխապիյէ իթիպար օլունաճագ տիր:

2իննի մասսէ.— Գանունը Էսասինին 65իննի մատտէսի մուճիպինճէ հէյէթ ի մէպուսան ազասը հէր 50,000 նուֆուսը զիւքուրա պիր նէֆէր օլմագ իթիպարըյէ թէրթիպ օլունաճագ վէ նուֆուսը զիւքուրու 50,000տէն տուն վէ եա զիյատէ օլան սանճագլարտա 25,000 նուֆուս 50,000 իթիպարընտա թուլթուլաճագ տիր: Շէօյէ քի, պիր սանճագ 25,000 նուֆուսը զիւքուր- տան իպարէթ օլա տալի պիր մէպուս ինթի- խապ էտէճէյի կիպի, տիկէր պիր սանճագ էնա- լիսի 75,000 նուֆուսը զիւքուրտան էքսիք օլ- տուղու հալտէ եալընը պիր մէպուս ինթիխա- պընա հագգը օլմագ տիր: Պունտան զիյատէսի իյիւն 125,000է գոտար 2, վէ 175,000է գատար 3, վէ 220,000է գատար 4 նէֆէր մէպուս ին- թիխապ օլունաճագ վէ պու միգտարտան զի- յատէսի պու նիսպէթ իւզրէ արթըրըլաճագ տիր:

5իննի մասսէ.— Հէր մահալլէտէ թանգիւմ էտիլէճէք օլան նուֆուս տէֆթէր ի էսասիսի իքի գըմա միւնգասիւմ օլուպ, պիր գըսմը ԵՆԻ թէվէլլիւտ էտէն Օսմանը նուֆուսը զիւքուրըն- տան պէս իլէ 25 եաչընատէք օլանլարըն վէ տիկէր գըսմը 25 եաչընը թէճավուզ էտէնլէրին էսամիսինի հալի պուլունաճագ տիր:

8իննի մասսէ.— 25 եաչընը թէճավուզ էտէն Օսմանլարտան հուգուզը մէտէնիյէտէն սա- գըթ օլուշ վէ եա թապիլիյէթ ի էճնէպիյէտէ վէ եա օ խտիտատա պուլունմուշ օլան վէ եա- խօտ նիգամը մախսուս մուճիպինճէ մուվադ- գաթէն խրտմէթ ի էճնէպիյէ իմթիյագընը հաիզ օլան վէ եա իֆլասընա հիւքմ օլունուպ տա իատէ ի իթիպար էթմէմիշ վէ եա սու ի աշվալ իլէ միւշթէհէր օլան վէ պիր ճիւնհա վէ ճիւնհա-

յէթլէ մահքիւմ պուլունանլարըն էսամիսի գար- չըսընտա քէյֆիլիյէթլէրի իշար օլունաճագ տիր:

9ուննու մասսէ.— Պիր քիմսէ պիր սէնէտէն պէրու հէր հանլը գարիյէ վէ մահալլէտէ իգա- մէթ էթմէքտէ իսէ օլ մահալլէ վէ գարիյէնին տէֆթէրինէ գալտ օլունաճագ տիր: Նու շարթ իլէ քի, ինթիխապը մէպուսան հուգուզունու հաիզ օլունաճագ տալի, թէրք էլլէտիլի մահալլէ եա գարիյէ մուլթարընտան ԵՆԻ գալտ օլու- նաճագ մահալլէ վէ եա գարիյէ մուլթարընա խիթապէն պիր գըթա իլմ ու խապէր կէթիլէճէք տիր:

10ըննը մասսէ.— Գուրա (քէօյէր) վէ մա- հալլէլէրտէն մաթրուպ օլան տէֆաթիթի գազանըն մէճիս ի պէլէտիտէն վիրուտ էթմէյէ պաշ- լատըլը կիւնտէն իթիպարէն ճէսամէթի- նէ կէօրէ տէօրթտէն օնա գատար օլմագ իւզ- րէ պիր հէյէթ ի թէֆթիլիյէ թէչէքքիւլ էտէ- ճէք տիր: Հէյէթ ի թէֆթիլիյէ մէճիս ի պէլէտի ըէիսինին թաթը ի սաարէսինտէ օլմագ իւզրէ մէճալիս ի խտարէնին էնալիտէն ինթիխապ օլունմուշ պուլունան ազասըյէ պէլէտիյէ ազա- սընտան թէրքիպ օլունուր:

13իննի մասսէ.— Թէսգիք էտիլէն միւն- թէլիսիպ տէֆթէրլէրինին պիրէր սուրէթի չըգա- լըլըպ ճամի վէ քիլիսա վէ խավրա վէ հիւքիւ- մէթ գօնալըյէ տաիրէ ի պէլէտիյէնին տիվար վէ եա գափուլարընա վէ եա սաիր միւնասիպ հէլլէրէ վէ հէր ըէս ի նահիյէ իթթիխապ օլու- նան գարիլիյէ թալիզ օլունաճագ վէ պունլարըն մուհաֆաղասը իյիւն գապըթա վէ պէլէտիյէ թարաֆընտան պիր առնմ պուլունաճագ տիր: Իշպու միւնթէլիսիպ տէֆթէրլէրի թալիզ օլուն- տուղու կիւնտէն իթիպարէն 15 կիւն մուալ- լագ (ասըլը) օլուպ, 15իննի կիւնիւ ազալմը չէնլլէրտէ պէլէտիյէ տաիրէսի վէ նահիյէլէրտէ ըէիսիլը մարիֆէթիլլէ գալարըլաճագ տիր:

14իննի մասսէ.— 13իննի մատտէ տէ պէյան օլունան 15 կիւն գարիլընտա հէր քիմին ինթիխապա հագգը օլուպ տա իսմի եա- զըլմամըլ օլունաճագ, վէ եախօտ եագըլ- մագ լագըմ կէլմէզ իքէն եագըլմըլ պուլուն- տուղունու մուալլագ օլան տէֆթէրլէրտէ կէօ- ընլէր, աթի վարադա իւզլէրինէ վէ հէյէթ ի թէֆթիլիյէ խիթապէն պիր իմթիտանամէ եա- զըպ վէրէճէք տիրլէր:

17իննի մասսէ.— Հէյէթ ի Մէպուսան իյիւն ազալըլա ինթիխապ սէլաշիյէթի պուլուն- մայան, էվլէլա թէպասա ի Օսմանիյէտէն օլմա-

յան, սանիյէն՝ նիզամը մախսուս մուծիպինճէ մուվազգաթէն խըտմէթ ի էճնէպիյէ իմթիյազը-
նը հայիզ օլան, սապիսէն՝ թիւրքճէ պիմէյէն,
րապիէն՝ օթուզ եաշընը իքմալ էթմէյէն, խա-
միսէն՝ հիյն ի ինթիխապտա պիր քիմսէնիւն խըտ
մէթ քեարըղընտա պուլունան, սատիսէն՝ իֆլաս
իլէ մահքիւմ օլուպ տա խատէ ի իթիպար էթ-
մէմիշ օլան, սապիսէն՝ սու ի անվալ իլէ միւշ-
թէհէր օլան, սամիսէն՝ մահճուզիյէթինէ հիւքմ
լահըզ օլուպ տա՝ ֆէք ի հաճզ էսիւմէյէն, թա-
սիէն՝ հուզուզը մէտէնիյէտէն սազըթ օլմըշ օ-
լան, աշէրէն՝ թէպաիյէթ ի էճնէպիյէ իտախա-
սընտա պուլունան քիմսէյէր տիր: Հէյէթ ի Մէ-
պուսան ազալըղըլէ՝ հիւքիւմէթ մէմուրիյէթի
պիր զաթ էօստէսինտէ իճթիմա էտէմէլ:

19ընճը մասսէ. — Էմր ի ինթիխապ գա-
զանըն հէր նահիյէսինտէ այրը այրը իճրա օլու-
նուր, վէ պիր նահիյէսինտէ մուզայէտ օլան
պիր միւնթէխիպին տիկէր նահիյէյէ կիտիպ ըյ
վէրմէյէ հազգը օլամազ:

21ինճի մասսէ. — Իշպու գանուըն 11ինճի
մատտէսինտէ պէյան օլընտըղը իւզրէ, հազգը
ինթիխապա նաիլ օլամայանլարտան մատա
քեաֆէ ի Օսմանլըլար պիրինճի տէրէճէտէ միւն
թէխիպէր տիրլէր, տէֆթէր ի էսասիտէ մու-
հարրէր պիրինճի տէրէճէ միւնթէխիպ պուլունան
հէր 500 քիշինին պիր միւնթէխիպ ի սանի
ինթիխապընա հազգլարը օլամազ տըր:

22նճի մասսէ. — Իքինճի տէրէճէ միւնթէ-
խիպ օլամազ սէլահիյէթի օլամայանլար էվվէլա՝
թէպաա ի տէվլէթ ի ալիյէտէն պուլընույան, սու-
նիէն նիզամը մախսուս մուծիպինճէ մուվազ-
գաթէն խըտմէթ ի էճնէպիյէ իմթիյազընը
հայիզ օլան, սապիսէն՝ 25 եաշընը իքմալ էթ-
մէյէն, րապիէն հիյն ի ինթիխապտա պիր քիմ-
սէնին խըտմէթ քեարըղընտա պուլունան,
խամիսէն իֆլաս իլէ մահքիւմ օլուպտա խատէ ի
իթիպար էթմէմիշ օլան, սատիսէն՝ սու ի ան-
վալ իլէ միւշթէհէր օլան, սապիսէն՝ մահճուզի-
յէթինէ հիւքմ լահըզ օլուպտա ֆէք ի հաճզ է-
տիւմէյէն, սամիսէն՝ հուզուզը մէտէնիյէտէն
սազըթ օլմըշ օլան, թասիէն՝ թէպաիյէթ ի էճ-
նէպիյէ իտախասընտա պուլընան քիմսէյէր տիր:

23ինճի մասսէ. — Պիր նահիյէ ստիւրէսինտէ
500տէն զիյատէ վէ 750տէն տուն պիրինճի տէ-
րէճէ միւնթէխիպ օլուպը հալտէ, պիր վէ 750
տէն 1,250յէ գատար իքի վէ 1,250տէն 2,250յէ
գատար տէօրթ նէֆէր իքինճի տէրէճէ միւն-
թէխիպ օլամազ տըր, վէ շայէտ կէօսթէրիլէն

միգտարտան զիյատէ պիր նահիյէտէ պիրինճի
տէրէճէտէ միւնթէխիպ պուլունուր իսէ, պու-
նիսպէթ իւզրէ պէշ վէ ալթը վէ տահա զիյատէ
իքինճի տէրէճէ միւնթէխիպ ինթիխապ էտիլէ-
ճէք տիր: Պիր նահիյէնին միւնթէխիպ ի էվվէլ-
լէրի 500տէն տուն վէ 250տէն զիյատէ օլուր
իսէ, պու միսիլու նահիյէյէրին տախի պիր միւն-
թէխիպ ի սանի ինթիխապ էթմէյէ հազգլարը
օլամազ տըր:

26ընճը մասսէ. — Նահիյէ մէմուրունուն նա-
հիյէ մէրքէզինէ վիրուտընտան էվվէլ օ նահիյէ
տախիլինտէ նէ միգտար միւնթէխիպ վար իսէ՝
պէհէր գըսմը էն զիյատէ 300 միւնթէխիպտէն
իպարէթ օլմազ իւզրէ ազսամա թագսիւմ օլու-
նուր, վէ հէր պիր գըսմըն միւնթէխիպտէրի ի-
շիւն հէյէթ ի թէֆթիլիյէ մարիֆէթիլի պիր
կիւնտէ թէրթիպ իլէ օ կիւնտէ մէրքէլ ի նահի-
յէ օլան գարիյէտէ պուլունամալարը հէր գըսմըն
էհալիսինէ խապէր վէրիլիր:

33ինճի մասսէ. — Սանուրը թէմիր օ-
լունտուզտան սօնրա էն ուլազ գարիյէնին մէվ-
ճուտ միւնթէխիպտէրի իլէ՝ իմամարը վէ փա-
փասլարը վէ մուխթարլարը վէ ինթիյարտան իքի
քիշի ճէլալ օլունուպ հէյէթ ի ինթիխապիյէնին
րէիա վէ ազասը մարիֆէթիլիյէ հէման միւնթէ-
խիպտէրին հէր պիրինէ արգասը մէմուր փու-
սուլարտան պիրէր տանէսի վէրիլիպ, 26ընճը
մատտէտէ պէյան օլունտուզու նիսպէթ իւզէ-
րինէ, պուլունտուզու նահիյէ իշինտէ հէր նէ
գատար իքինճի տէրէճէ միւնթէխիպ ինթիխապ
օլունամազ լազլմ կէլիր իսէ՝ էմիլիյէթ էթտիլի
տաթմէյէրին իսմլէրի փուսուլասընա եազաճաղը,
վէ եաղըսը օլամայանլար էմիլիյէթ էյլէտիլի քիմ-
սէյէ մահալինճէ միւնթամէլ օլան իսանտա եազ-
տըրաճաղը, վէ շայէտ փուսուլատա իքինճի տէ-
րէճէ միւնթէխիպ օլամազ միգտարտան զիյատէ
խամ եազարտա՝ եազտըղը իսմլէրին իպթիտասըն-
տան պաշայըպ, իքինճի տէրէճէ միւնթէխիպ
օլամազ իշիւն թալիպ օլունան միգտարը գայա
օլունարտազ զիյատէսի քէէլլէմեքիւն հիւքմիւն-
տէ թուլուլաճաղը, վէ իքինճի տէրէճէ միւն-
թէխի օլամազլարըն տաթտինտէն տահա աղ
խամ եազար իսէ եազտըղը իսմլէրին գապուլ
վէ գայտ օլունաճաղը, վէ էկէր պիր նահիյէտէ
իքինճի տէրէճէ 3 միւնթէխիպ փուսուլասընը
իւզէրինտէ պիր տաթմին իսմինի 3 տէֆա եա-
զար իսէ եաղընը պիր ըյ իթիպար էտիլէճէյի,
վէ եաղըլան իսմլէր օգունամազ սուրէթտէ իսէ
քէէլլէմ եէքիւն հիւքմիւնտէ պուլունամաղը,

հէյէթ ի ինթիսապիյէ ազասը թարաֆընտան միւմքին օլտուղու գատար միւնթէխիպէրէ թէֆ-հիմ օլունաճագ տըր :

35իննի մասսէ.— Արգասը մէմուր օլմայան փուսուլար հիյէ իլէ սանտըղա աթըլմը իսէ քէլլէմ հէքիւն հիւքմիւնտէ տիր. վէ պիր փուսուլատա միւնթէխիպ քէնտի իմզասընը տախի հազմը իսէ եալընը իքիննի տէրէճէտէ միւնթէխիպէրին իսիլէրի գրասթ վէ գայտ օլունուպ միւնթէխիպին իմզասը գրասթ վէ գայտ օլունմայաճագ տըր :

37իննի մասսէ.— Պիր գարիյէնին էմր ի ինթիսապը իսթամ պուլուպտա մուխթարանը չէքիլիպ սիկէր գարիյէ էհալիսի ինթիսապա պէտ էթտիքտէն սօնրա՝ հազըր պուլունմայան միւնթէխիպ կէլսէ ըէյ վէրմէք հազգընտա սագըլթ տըր, էօգը ի հազիգիսի օլսա պիլէ մահալը ինթիսապա կէլէմէյէն միւնթէխիպին վէքիլ իլէ ըէյ վէրմէյէ հազգը օլամալ :

39ուննու մասսէ.— Գարիյէրտէ օլտուղու միսիլու չէհր վէ գասապալարտա տախի հէյէթ ի թէֆթիլիյէնին միւնասիպ կէօրէճէյի միգտարտա մուվագգաթէն չիւպէլէր թէչքիլ վէ հէր չիւպէ իչիւն հէյէթ ի թէֆթիլիյէ թարաֆընտան պիր մէմուր թային օլունուր : Գուրրա վէ նահիյէլէր իչիւն մահալինտէ պէյան օլունան մուամէլաթ չէհր վէ գասապալարտա թէչէքքիւլ էտէն չիւպէլէրտէ տախի թէմամըլէ իճրա գըլընըր :

40ըննը մասսէ.— Մէրքէզ ի Գազասա պուլունարագ մահալը ինթիսապա պիլզաթ կէլէմէյէն, հազտըղը ըէյ փուսուլասընը թէմհիր էտէրէք պիր գարֆ իչինէ գօյուպ էօգրիւնիւ պէյան իլէ մէլֆուֆ փուսուլասընըն սանտըղա աթըլմասընա տաիր հէյէթ ի թէֆթիլիյէ ըէխիինէ իսթապէն կէօնտէրէճէյի մէքթուպ ալէնէն աչըլլալ օգունարագ մէքթուպը կէօնտէրէն մարուֆ իսէ կէօնտէրտիյի փուսուլա գափալը օլտըղը հալտէ սանտըղա աթըլըր : մարուֆ տէյիլսէ օլունուլա հիւքմիսիլ պրագըլըր :

45իննի մասսէ.— Մէպուլըղա նամգէտ օլանլարըն իսմէրինի հալի հէյէթ ի թէֆթիլիյէտէն մէմուր եէտինէ պիր գըլթա փուսուլա վէրիլիպ իսթէր իսէ նամգէտ օլանլարտան, իսթէր իսէ նամգէտ օլմայըլ սիրայէթ վէ համիլէթինէ իթիմատ էլլէտիյի վէ մէպուս օլմագ իչիւն լաղըմ օլան էվսաֆը հալը օլան սաիր գէվաթտան ինթիսապ էտէպիլէճէյի վէ սանճագտա հէր նէ

Վիգտար մէպուս օլանագ իսէ առէտլէրիլէ օմիգտար իսմէրի հազմասը իքիննի տէրէճէ միւնթէխիպ օլանլարա թէֆհիմ օլունաճագ տըր վէ մագպաթասընը գայտ իչիւն հէյէթ ի թէֆթիլիյէնին կիլմէյէն իքիննի տէրէճէ միւնթէխիպէր վէ հանիլը կիւն վէ սաաթտա հազըր պուլունմագ լաղըմ կէլէճէյի մախսուս տալէթնամէլէրլէ իսթար օլունաճագ տըր :

46ըննը մասսէ.— Հէյէթ ի թէֆթիլիյէտէն թային օլունան եէվմ վէ սաաթտա հազըր պուլունաճագ իքիննի տէրէճէ միւնթէխիպէրին եէտինէ արգասը հէյէթ ի թէֆթիլիյէնին միւհրիւյլէ թէմհիր օլունմուչ պիրէր գըլթա փուսուլա վէրիլի : Սանճագտա հէր գաչ տանէ մէպուս սէչիլէճէք իսէ, պալատէ թարիֆ օլունտուղու իւզրէ իքիննի տէրէճէ միւնթէխիպ օլանլարտան հէր պիրի օ գատար իսմէրի հազմագ տըր, վէ հաղը պիլմէտիյի հալտէ հէյէթին իճթիմա էլլէտիյի մահալտէն չըգմայըլ օրատա իքէն, էլինիյէթ էթտիյի առէմէ հազտըրաճագ տըր : Սանճագ տախիլինտէ մէպուս օլանագ առէտտէն զաիտ վէ նօգսան իսմ, եախօտ քէնտի իմզասընը հազար իսէ Յօընըր մատտէնին ահքեամընա թաթալիքէն իճրա ի մուամէլէ օլունուր :

48իննի մասսէ.— Սանտըգ գափանըլ միւհրէլտիքտէն սօնրա հէյէթ ի թէֆթիլիյէնին կէլիպ մագպաթասընը էն էվվէլ գայտ էթտիլէն իքիննի տէրէճէ միւնթէխիպէր՝ սըրասըլլէ տալէթ օլունուպ էլլէրինտէքի փուսուլալարը սանտըղըն իչինէ աթանճալար տըր, վէ աթար իքէն պիր փուսուլատան զիյատէ օլմամասընա տիգգաթ օլունաճագ տըր :

53իննի մասսէ.— Հէր իսմին գազանտըղը ըլլէրի հալի թանգիմ օլունան մագպաթանըն մուսատտագ սուրէթլէրի պիլ իսրաճ պիր գըլթասը մէպուս օլանլարա վէ պիր գըլթասը վիլայաթ մաթպասընտա թապ իլէ, հէր գազանըն հէյէթ ի թէֆթիլիյէտին վէրիլմէք իւզրէ վալի ի վիլայէթէ վէ միւթէսարըլթա կէօնտէրիլի :

54իննի մասսէ.— Էքսէրիյէթ ի արա իլէ մէպուս օլանլար սանճաղըն հէյէթ ի թէֆթիլիյէնինտէն ալանագլարը մագպաթալը սանճաղըն մէճիլ ի իտարէսինէ թատիլ էթտիլէրէք նիհայէթ Հոկտեմբերին 20իննի կիւնիւ իսթանպուլտա պուլունուպ եէտլէրինտէքի մագպաթա ի մուսատտագալը հէյէթ ի մէպուսանըն հիյին թիւշատընտա մուվագգաթ ըլլիսինէ իպուղ էտէճէք տիր :

62ինճի մասսէ.— Իտարէ ի պէլէտիյէ՝ հէյէթ ի թէֆթիյէ վէ ինթիխապիյէն թալէպ էթտիյի մալիւմաթը վէրմէքտէն իմթինա էտէն իմամլար վէ փափաղար վէ մուխթարլարտան 2 մէծիտիյէտէն 10 մէծիտիյէյէ գատար ճէզա ի նագտի ալընըր:

63ինճի մասսէ.— Սախթէ պիր իսմ վէ սըֆէթ թագընարագ վէ հախօտ գանուէն հագգը ինթիխապաթտան մահրում օլտուղունու հիւքմ էտէրէք քէնտիսինի ինթիխապ տէֆթիյէնէ եաղտորմաղա վէ հախօտ իսմինի միւքէրրէր գայտ էթտիյմէյէ ճիւրաթ էտէնլէրտէն 1 օսմանլը լիւրաւընտան 10 Օսմանլը լիւրաւընտ գատար ճէզա ի նագտի ալընըր վէ 1 ալտան 1 սէնէյէ գատար հապս էտիլիր:

64ինճի մասսէ.— Ես պիզգաթ մէպուս օլմագ վէ ես տիկէր պիր զաթը մէպուս էթտիրմէք զարէզիյէ միւնթէխիպիյէր իխաֆէ էտէն վէ հախօտ թէչվիզ իչիւն, միւնթէխիպիյէրէ ազչէ վէ ես էչեա վէրէնլէր վէ վէրիլէն ազչէյի վէ էչեալը գապուլ էտէնլէր վէ պիր շախ հագգընտա ըէյ վէրմէք վէ ես վէրմէմէք վէ հախօտ ըէյ իթաւընտան իմթինա էթմէք իչիւն տէվլէթ մէմուրիյէթի վէ ես պիր խըտմէթ ի խուսուսիյէյի վատ ու գապուլ էտէնլէր 1 1/2 — 2 սէնէյէ գատար հապս օլունուր վէ ես 1 լիւրտան 50 լիւրայա գատար ճէզա ի նագտի ալընըր վէ պու ճիւրմիւն ֆախի մէմուրիյնտէն իսէթարտ ճէզասըյէ մահքիւմ օլուր:

65ինճի մասսէ.— Րէյլէրին վազ օլունտուղը սանտըղը վէ ինթիխապա միւթէալըք էվրագը ըմմիյէյի զասպ վէ սըրգաթ վէ թախրիպ էտէնլէր 1 սէնէտէն 3 սէնէյէ գատար հապս ճէզասըյէ պէրապէր, 10 լիւրտան 100 լիւրայա գատար ճէզա ի նագտի իլէ մահքիւմ օլուր. վէ պու ֆիլիլէ ճիւրաթըն էսնասընտա մուծիպ ի միւնագաթ օլաճագ տիկէր պիր ֆիլիլէ թէսատտիսի (թէչէպպիւս) թէպէյիլին էլլէտիյի հալտէ, ճէզա գանուէնամէ ի Հիւմայուլընա թէվֆիլէն պաշգաճա միւնագաթ էտիլիր:

66ինճի մասսէ.— Իչպու ճէզա ֆապընտա պէյան օլունան հարաքեթթա միւթէճասըր օլուպ տա հէնուզ մագսէտլէրի ֆիլիլէ չըգմամը օլանլար զիքր օլունան ճէզալարըն նըսֆըյէ միւնագաթ օլունուր:

70ինճի մասսէ.— Րէյ եազմաղա թալին օլունտուղու պիր միւնթէխիպին իֆատէսինին զայրի պիր իսմի գայտ էտէն հէր շախ 1 ալտան 6 ալա գատար հապս իլէ պէրապէր պիր լիւրտան

10 լիւրայա գատար ճէզա ի նագտի իլէ միւնագաթ օլունուր:

71ինճի մասսէ.— Կէրէք մուամէլէ ի ճէպրիյէ իճրասըյէ կէրէք մէմուրիյէթինտէն մահրում էթմէք վէ ես զաթընը վէ հախօտ ֆամիլեաւընը վէ ես սէրվէթինի պիր զարարա տիւչար էլլէմէք թէհտիտաթըյէ պիր միւնթէխիպի ըէյ վէրմէքտէն իճթինապ էթտիրէն վէ հախօտ ըէյ իթաւընա իճպար էտէնլէր պիր ալտան պիր սէնէյէ գատար հապս իլէ պէրապէր, 5 լիւրտան 20 լիւրայա գատար ճէզա ի նագտի իլէ միւնագաթ օլունուր:

72ինճի մասսէ.— Արաճիֆ ի քեազիպէ նէչրիյէ վէ պիր թագըմ միւֆթէրիյաթ իլանըյէ վէ սաիր կէօնէ հիլէ ու տէսիսէլէր իմալըյէ ինթիխապ մուամէլաթընը պօզանլար հախօտ պիր վէ ես տահա վիլատէ միւնթէխիպի ըէյ վէրմէքտէն իճթինապ էթտիրէնլէր վէ հախօտ ճէմիլէթի վէ թէհտիտամիզ նիւմայիլէ պիր ճէմիլէթ ի ինթիխապիյէն իճրասընա վէ հախօտ հէր քէսին սէրպէսթճէ ըէյ վէրմէսինէ իրասը նագըսէ էտէնլէր պիր ալտան պիր սէնէյէ գատար հապս իլէ պէրապէր պիր լիւրտան 40 լիւրայա գատար ճէզա ի նագտի իլէ միւնագաթ օլունուր:

75ինճի մասսէ.— Էմր ի ինթիխապտան միւթէվէլլիս հուգուգը ումումիյէ վէ հուգուգը խուսուսիյէ տավալարը ինթիխապ նէթթէսինին նէչր ու իլան օլունտուղու թարիխտէն ալթը այ միրուրինտէ զայր ի մէսմու հիւքմիւնէ կիրէր:

76ինճի մասսէ.— Պիր մէպուսըն էմր ի ինթիխապը մագպուլ վէ միւթէպէր օլունուղու հէյէթը Սէպուսան թարաֆընտան թաստըք վէ իլան օլունտուղտան սօնրա ինթիխապա ֆէսատ գարըշարըմը օլունուղունա տաիր մահքէմէտէն պիր հիւքմ լահըգ օլտա պիլէ մէպուսընտան սուգուլթը ճաիզ օլամազ, ֆագաթ մէպուս օլմագ իչիւն գանուէն մուայլէն օլան շէրայիթի ճամի օլմատըղընա հիւքմ օլունուր իսէ օ հիւքմ հէյէթ ի մէպուսանճա նագարը թէտգիլէ ալընըպ վէրիլէճէք գարարա կէօրէ մահքիւմ օլան մէպուս ես իպգա վէ հախօտ մէպուսընտան իագաթ իլէ եէրինէ ախէրինին ինթիխապ ու թալինի մագամը Սատարէթէ պա մագպաթա արզ օլունուր:

Միւսիւր ի մէսուլ վէ սահիպ ի իմթիյազ
Յ. Գ. ԳՐԻԳՈՐԻԱՆ

Օ. ԱՐՉՈՒՄԱՆ ՄԱԹՊԱՆՍԸ
Տէրիսատէժ, Ջագմագըլար, Յակոբան խան